

PROGRAM ROZVOJE OBCE ŽATČANY NA OBDOBÍ 2016-2019

ANALYTICKÁ ČÁST
Verze k 22. 2. 2015

Kontakt:

Obec Žatčany

Žatčany 125

664 53 Újezd u Brna

Tel.: 544 229 526

E-mail: obec@obeczatcany.cz

www.obeczatcany.cz

Zpracoval Rozvojový výbor Zastupitelstva obce Žatčany

Připomínky k analytické části lze sdělit osobně na setkání k rozvoji obce v neděli 8. 3., na obecním úřadě či některému ze zastupitelů, písemně předat na obecním úřadě, nebo vepsat do přímo do dokumentu v obchodě u Březinů, nebo zaslat elektronicky buď na oficiální e-mail obce Žatčany obec@obeczatcany.cz, nebo přímo předsedovi Rozvojového výboru na janbinek@seznam.cz.

OBSAH

ÚVOD	4
A. ANALYTICKÁ ČÁST.....	5
A.1 Charakteristika obce	5
1. Území.....	5
2. Obyvatelstvo	6
Demografická situace.....	6
Sociální situace v obci	8
Život v obci.....	8
3. Hospodářství.....	10
Ekonomická situace	10
Trh práce.....	11
4. Infrastruktura.....	11
Technická infrastruktura.....	11
Dopravní infrastruktura	12
Dopravní obslužnost	14
5. Vybavenost	14
Bydlení	14
Školství.....	15
Zdravotnictví.....	16
Sociální péče.....	16
Kultura	16
Sport a volnočasové aktivity	17
6. Životní prostředí.....	17
Stav životního prostředí	17
Ochrana životního prostředí.....	19
7. Správa obce.....	20
Obecní úřad a kompetence obce	20
Hospodaření a majetek obce	20
Bezpečnost.....	23
Vnější vztahy a vazby obce	23
A.2 Východiska pro návrhovou část.....	25
B. NÁVRHOVÁ ČÁST.....	26
B.1 Vize a dlouhodobé cíle	26
B.2 Střednědobé cíle, opatření a aktivity	26
B.3 Podpora realizace programu	28

Program rozvoje obce byl schválen zastupitelstvem obce dne..., usnesením č. ...

ÚVOD

Program rozvoje obce Žatčany je základním plánovacím dokumentem obce zakotveným v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích. Jde o hlavní nástroj řízení rozvoje obce. Formuluje představy o budoucnosti obce a navrhuje způsoby, jak těchto představ dosáhnout. Program rozvoje obce (PRO) je zpracován na roky 2016–2019, tj. na 4 roky. Dlouhodobý pohled na rozvoj obce je formulován ve strategické vizi pro období cca 14–16 let (přibližně do roku 2030, což odpovídá realizaci 4 návazných PRO).

Konkrétně PRO zachycuje **hlavní problémy rozvoje obce a stanoví možná řešení** (zajišťuje tak komplexní přístup k řešení problémů) a podporuje efektivní využívání finančních a personálních kapacit obce i celkového potenciálu obce.

Sladuje představy jednotlivých subjektů (zastupitelů, občanů, organizací působících v obci, podnikatelů apod.) **o rozvoji obce** – slouží tak k prevenci budoucích sporů a zajišťuje kontinuitu rozvoje. V návaznosti na diskuze při vytváření programu dochází k zapojení širší skupiny subjektů do realizace rozvojových aktivit.

Je klíčovým **podkladem pro rozhodování zastupitelstva obce** a zvyšuje připravenost obcí k podání žádostí o dotační podporu a **zvyšuje šance získat vnější finanční prostředky**.

Je **informačním nástrojem** pro stávající i nově přichodící obyvatele či podnikatele o tom, co je pro obec důležité a o plánovaných investicích. Na základě srovnání programů rozvoje obcí v rámci mikroregionu Cézava či místních akční skupiny Slavkovské bojiště lze provazovat jednotlivé rozvojové záměry a podporovat se vzájemně při jejich prosazování či vytvářet větší projekty

O zpracování programu rozvoje obce rozhodlo zastupitelstvo obce na svém 3. zasedání 10. prosince 2014 a pověřilo Rozvojový výbor zpracováním podkladů a koordinací procesu tvorby. V průběhu prosince a ledna byla zpracována 1. pracovní verze analytické části. Rozvojový výbor analytickou část diskutoval a upravoval na svém jednání 4. února 2015.

Informace o způsobu tvorby budou průběžně aktualizovány.

Rámcový harmonogram zpracování programu rozvoje obce je následující:

Zpracování návrhu analytické části	Prosinec – únor
Setkání s občany k rozvoji obce	8. 3. 2015
Návrh vize, cílů a opatření	Březen
Návrh a specifikace aktivit	Duben
Doplňující dotazníkové šetření názorů občanů	Duben
Dopracování programu	Květen
Schválení programu zastupitelstvem	Červen

Návrh vize, cílů, opatření a aktivit bude zpracováván na jednáních rozvojového výboru s přizváním dalších členů zastupitelstva, případně dle potřeby na speciálních setkáních. Podněty ke zpracování od občanů budou získány na veřejném setkání a dále osobně, písemně či e-mailem zastupitelům obce.

Program rozvoje je zpracováván dle „Metodiky tvorby programu rozvoje obce“ doporučené Ministerstvem pro místní rozvoj.

A. ANALYTICKÁ ČÁST

A.1 CHARAKTERISTIKA OBCE

Charakteristika obce soustřeďuje základní fakta o obci a obsahuje komplexní zhodnocení situace v obci, charakteristiku stavu a vývoje jednotlivých oblastí života obce. Klade důraz na zachycení hlavních předností a rozvojových problémů obce a jejich příčin.

1. ÚZEMÍ

Žatčany se nachází na levém břehu řeky Cézavy (Litavy) cca 10 km jižně od okraje Brna a jsou součástí brněnské aglomerace. Spadají do správního obvodu obce s rozšířenou působností Židlochovice. Podle Politiky územního rozvoje ČR (2008) se Žatčany nacházejí v jižní části rozvojové oblasti OB-3 Brno. Obec má pouze jednu část a je tvořena jedním katastrem (hranice katastru je na níže uvedeném obrázku vyznačena červenou čarou). Obec hraničí s katastry 6 obcí.

Územím Žatčan prochází krajské silnice II/416, III/4167 a venkovní elektrická vedení VVN o napětí 110, 220 a 400 kV celorepublikového významu. Dále VTL plynovody, Vířský oblastní vodovod a kmenové vedení závlah nadmístního významu.

Počet obyvatel dlouhodobě pohybuje kolem 800. Celková rozloha obce činí 968 hektarů. Obec patří svou rozlohou mezi menší až středně velké (např. katastrální výměra Újezda dosahuje 1308 ha, Sokolnic 1135 ha, Měniná 2116 ha, Moutnic 709 ha a Nesvačilk 270 ha). Průměrné území obce v České republice zaujímá 1261 ha, v Jihomoravském kraji potom 1070 ha). Naprostou většinu území zabírá zemědělská půda.

Obec má 4 zastavěná území, a to hlavní zastavěné území mezi Cézavou a Hranečnickým potokem s osou cca podél silnice II/416, a tři malá zastavěná území v širším okolí (U ropy, areál za Flonkami a Drůbežárna. V obci se uchovala tradiční venkovská zástavba, a to zejména na ulicích Třebomyslická, Zahřady, Náves, Kout a Kousky, dále areál kostela a stavby Sokolovny, Orlovny, školy a Žatčanského dvora.

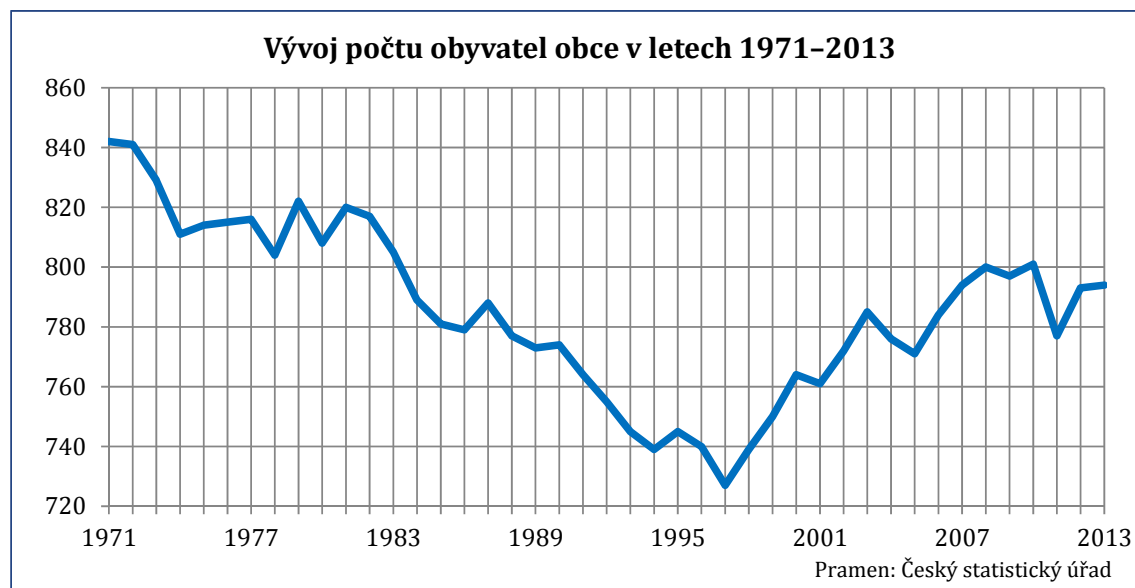
Obec je poprvé písemně zaznamenána v roce 1131. Dřívější osídlení oblasti však potvrzuje nález keltského velmože z 3. století př. n. l. Historie obce je podrobně zpracována v publikaci Z historie

obce Žatčany (Sedláček, J., 2011). Po josefínské parcelaci statků vznikla na pozemcích panského dvora v roce 1785 obec Třebomyslice založena krajským hejtmanem Dubským z Třebomyslic. Obě obce se postupně stavebně i funkčně plně propojily. 1. 1. 1949 byla obec Třebomyslice začleněna do obce Žatčany. Ve znaku obce jsou dvě zkřížené ryby, které symbolizují rozsáhlé rybníky, jež se v okolí Žatčan nacházely ještě v době napoleonských válek.

2. OBYVATELSTVO

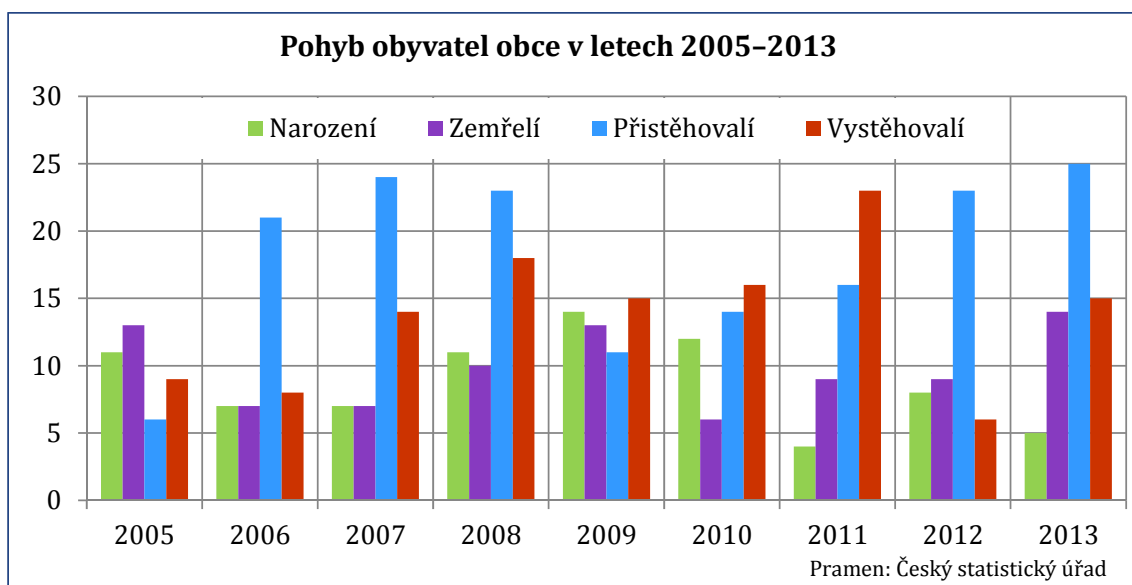
DEMOGRAFICKÁ SITUACE

Celkový počet obyvatel obce k 31. 12. 2013 činil 794 (z toho 398 mužů a 396 žen). Největšího počtu obyvatel dosáhla obec na konci 60. let 20. století. Poté více než dvě desetiletí počet obyvatel postupně klesal. Teprve od druhé poloviny 90. let se začal počet obyvatel zvyšovat a v období posledních 15 let je vidět jasný růstový trend. Toto zlepšení bylo způsobeno zejména přistěhováním nových obyvatel. Okolní obce se populačně spíše zvětšují, obvykle v závislosti na novou bytovou výstavbu.¹

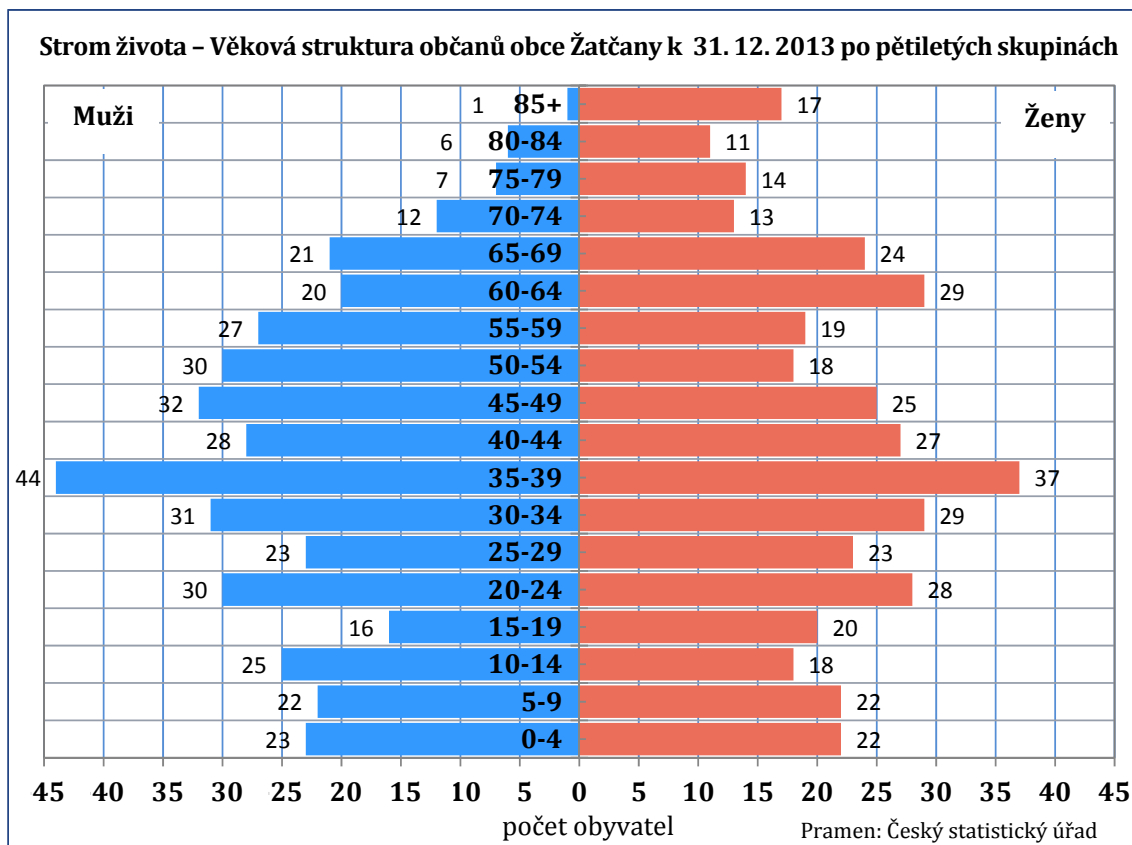

V posledních několika letech počet obyvatel obce kolísá cca mezi 770 a 790 obyvateli. Na počátku roku 2011 provedl ČSÚ opravné snížení počtu obyvatel o 12 (pravděpodobně ve vazbě na výsledky Sčítání lidu, domů a bytů). K nejvýraznějšímu poklesu (o 12 obyvatel) došlo v roce 2011. Hned v roce 2012 ale počet obyvatel vzrostl o 16. V roce 2013 přibyl pouze 1 obyvatel. Vzhledem k rozbíhající se výstavbě domů na Malé Nivě lze očekávat zrychlení růstu počtu obyvatel. V horizontu 10 let lze odhadovat ve vazbě na tuto lokalitu přistěhování 50–100 nových obyvatel.

¹ Újezd u Brna v roce 2005 překročil 3000 obyvatel a na konci loňského roku dosáhl 3178 obyvatel (za rok 2010 nárůst o 80 obyvatel). Sokolnice rostou významněji až od roku 2003. K 31. 12. 2010 měly 2195 obyvatel. Nesvačinka se dlouho držela na stabilním počtu, v posledních letech poklesl počet obyvatel až na 316. Moutnice rostly do 2007, potom došlo ke stagnaci a mírnému poklesu. Nyní mají 1211 obyvatel. Měniní roste velmi pozvolna a loni dosáhl 1722 obyvatel.

Během posledních 5 let (2009–2013) se průměrně ročně narodilo 9 dětí, 10 osob zemřelo, 18 osob se přistěhovalo a 15 vystěhovalo. Mezi jednotlivými roky jsou ale velké rozdíly. Nejvíce dětí (14) se narodilo v roce 2009, v roce 2011 pouze 4 a v roce 2013 5. V letech 2012 a 2013 počet přistěhovalých překročil 20 osob.

Ke konci roku 2013 bylo 16,6 % obyvatel obce ve věku do 15 let (132 osob, oproti roku 2010 pokles o 11), 67,5 % ve věku 15 – 64 let (536 osob) a 15,9 % obyvatel obce bylo starších 65 let (126 osob). V prvních dvou věkových kategoriích bylo více mužů. V případě seniorů byl počet

žen vůči mužům téměř dvojnásobný. Při srovnání počtu seniorů a počtu dětí do 15 let (tzv. index stáří v hodnotě 95,5) děti stále převažují, což je pozitivní ukazatel pro budoucí rozvoj obce.

Celkově v Žatčanech i ve všech okolních obcích obyvatelstvo za poslední 4 roky zestárlo.² Průměrný věk obyvatel Žatčan 40,2 let na počátku ke konci roku 2013 je ale stále významně nižší než je hodnota za všechny obce ČR.

Vzdělanost obyvatelstva je pod průměrem ČR i Jihomoravského kraje. Podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním činí 9,8 % (63 osob; JMK 14,7 %, ČR 12,5 %) podíl obyvatel se středním vzděláním s maturitou je 25,3 % (JMK 30,9, ČR 31,2 %).

Podíl věřících je oproti tomu nadprůměrný. Podíl věřících dosáhl 35 % (ČR 14 %), bez náboženské víry je 22 % obyvatel (ČR 35 %). Téměř všichni věřící se přihlásili ke katolické církvi (237 osob, tj. 31 %, v ČR 10,4 %); 7 osob se hlásí k Českobratrské církvi evangelické. Údaje zkresluje fakt, že velké množství obyvatel neuvadlo žádný údaj.

Při dotazníkovém šetření názorů obyvatel v roce 2011 byly jako největší problém obce označeny špatné mezilidské vztahy.

SOCIÁLNÍ SITUACE V OBCI

V obci nejsou žádné významné národnostní menšiny. Podle Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 se pouze 8 osob (z toho 6 žen) přihlásilo k jiné než moravské nebo české národnosti (5 osob ke slovenské a 3 k romské). Počet obyvatel s moravskou národností (330, tj. 43 % oproti 5 % za celou ČR) převažuje nad českou (271), což svědčí o vysoké míře moravského patriotismu. Vzhledem k tomu, že 136 osob národnost neuvadlo, tak nelze z uvedených čísel dělat konečné závěry.

V obci se nevyskytují sociálně vyloučené lokality. Nežijí zde ani nějaké skupiny sociálně slabých obyvatel. Pozornost je ale třeba věnovat zvyšujícímu se počtu osaměle žijících seniorů vyššího věku, kteří nemají v blízkosti nikoho, kdo by se o ně postaral v případě výskytu nenadálých situací. Většina seniorů ale naštěstí žije v blízkosti rodiny a starají se o ně jejich děti. Často vypomohou i sousedé, v případě potřeby zajistí péči obec.

Dle informací od obecní policie a záznamů Policie ČR nejsou v obci problémy s uživateli návykových látek.

ŽIVOT V OBCI

Život v obci navazuje na dávné tradice a zvyky. V návaznosti na liturgický kalendář jsou v Žatčanech tradičně drženy hody, Martinská zábava, dodržují se zvyky vánoční a velikonoční a to i přesto, že v obci není žádný oficiální folklórní soubor. Jak mladí, tak i dospělí při svátečních příležitostech vycházejí v tradičním žatčanském kroji. V obci však během celého roku probíhá řada dalších akcí jako volejbalový turnaj, turnaj v pétanque, modelářský den, či řada akcí s vánoční tematikou (zejména Živý betlém, rozsvícení vánočního stromu, předvánoční besídka). Při příležitosti svátku matek se koná v orlovně besídka, na níž tatínkové vždy překvapí nějakým netradičním vystoupením. Další tradicí je novoroční setkání na návsi při odpálení ohňostroje a novoročním přípitku.

Občané mají bohatou možnost se zapojovat do spolkové činnosti. Ze žatčanských spolků patří k nejaktivnějším jednoty Orla a Sokola. **Orel** se vyznačuje četnými aktivitami ve zrekonstruované Orlovně. Mezi populární patří soutěže mladých v aerobiku. Zázemí zde našel například oddíl juda. Jednou z nejvýznamnějších akcí, na nichž se podílí, je krojovaný ples, který si během krátké doby získal značnou oblibu v širokém okolí. **Sokol** zaštiťuje tělocvičnou činnost mládeže,

² Nejvíce zestárli obyvatelé v Těšanech, v Újezdě u Brna a v Žatčanech – vždy téměř o rok; to je výraznější tempo stárnutí než za celou republiku, kde se průměrný věk zvýšil jen o něco přes půl roku.

dospělých i seniorů a tradičně pořádá branně-turistickou akci „Pochod do Starého lesa“ a dětské divadelní představení před vánoci. K tradičním organizacím patří i **Sportovní klub**, který se věnuje fotbalu a pečuje o fotbalové hřiště.

Nejstarším činným spolkem však je místní **sbor dobrovolných hasičů**. V obci Žatčany působí již od roku 1902 a výrazně se podílí na organizaci obecních akcí. Z jejich středu je tvořena zásahová jednotka obce. O zvěř v honitbě se stará **Myslivecké sdružení**. Ve spolupráci s obcí provádí i údržbu krajiny. Nezapomíná na tradiční myslivecké zvyky při organizování podzimních honů. Pravidelně pořádá Myslivecký ples.

Před deseti lety založilo několik nadšenců modelářský klub **Alka**, kde se vyžívají mladí i ti starší. Jejich doménou jsou zejména letecké modely. Každoročně se zúčastňují mezinárodních soutěží, kde zdatně reprezentují obec. Od roku 2011 působí v obci mužský pěvecký sbor **Mužáci**, který zpívá lidové písně. Věkové složení je různé, od mladých stárků až po zkušené starší zpěváky. Jsou často zváni do okolních obcí na různé kulturní a společenské akce. V obci funguje i **skautská družina**, která organizačně spadá pod oddíl Junáka v Újezdě u Brna. Skauti našli útočiště v orlovně. V obci funguje také **Misijní klubko**, které tvoří skupina dětí zapojených do Papežského misijního díla dětí. Snaží se aktivně pomáhat dětem v misijních zemích a zapojují sedo různých tvořivých aktivit ve svém okolí (např. pořádají Misijní jarmark).

Z neorganizovaných zájmových sdružení v obci jsou **Motobanda Vokuši**. Je to sdružení přátel motoristického sportu. Pořádají v obci srazy motorkářů, organizují ples a maškarní bál pro děti. Maminky na mateřské dovolené se s nejmenšími dětmi scházejí v sokolovně v mateřském klubu **Budulínek**. Cca 2x ročně obec pořádá **setkání pro seniory** s hudbou a občerstvením.

Obec podporuje činnost spolků finančním příspěvkem na provoz.

Členská základna spolků a dalších sdružení působících v obci

Název spolku/sdružení	Zázemí	Počet členů / Zapojených osob	Z toho do 18 let
Orel	orlovna	115	32
Sokol	sokolovna	88	9
Sbor dobrovolných hasičů	hasičská zbrojnice kabiny na hřišti	43	1
Myslivecké sdružení	chata ve starém lese	18*	–**
Sportovní klub	v kabinách na hřišti	24	1
MK Alka	dílna za školou	35	13
Skauti	orlovna	10	8
Misijní klubko	fara	25	23
Motobanda Vokuši	různé dle typu akce	10–20 [□]	–
Budulínek	sokolovna	16 ^Δ	8 ^Δ

Pozn. U organizací s registrovanou členskou základnou jsou členové zachyceni dle posledních registrací. U dalších sdružení odpovídá počet členů aktuálnímu stavu. V případě neorganizovaných uskupení je uveden odhad zapojujících se osob.

* + 1 stálý host; ** osoby mladší 18 let nemohou být členy. □ Odhad.

Δ Průměrný počet; průměrně 8 maminek a 8 dětí věkově kolem 2–2,5 let, z toho cca 3 maminky s dětmi jsou z okolních obcí.

Obec vydává čtvrtletně **obecní zpravodaj**, ve kterém informuje o činnosti zastupitelstva, dění v obci a o uskutečněných i plánovaných akcích v obci. Významným zdrojem informací o obci jsou **webové stránky**. Zde je nutno vyzdvihnout jejich mimořádnou aktuálnost, kdy se proměňují téměř každodenně (např. fotografie z různých akcí jsou zde někdy i hned do druhého dne) a informují i o zajímavých akcích v okolí. *Dle šetření v roce 2011 se minimálně jednou do měsíce na stránky podívá 64 % účastníků šetření (17,4 % dokonce několikrát do týdne).*

Místní knihovna měla ke konci roku 2014 celkem 79 registrovaných čtenářů (z toho 25 dětí do 15 let). Knihovní fond obsahoval 3237 knih a dalších 200–300 knih je k dispozici v rámci meziknihovních výpůjček. Během roku 2014 knihovna zaznamenala 791 návštěv čtenářů a 4053

výpůjček. Obec každoročně přispívá na nákup nových knih a novinky jsou zde k dispozici mnohdy dříve než ve velkých knihovnách. V knihovně je k dispozici internet.

O kroniku se pečlivě stará kronikářka obce, která zaznamenává veškeré události během roku. Obec má většinu pamětních knih uloženu v Okresním archivu v Rajhradě. Nejstaršími knihami jsou Kronika Žatčan 1858–1908 a kronika Třebomyslic 1917–1931. Základní škola má ucelenou řadu kronik od roku 1860. Na základě těchto záznamů a dalších podkladů zpracoval bývalý kronikář pan Josef Sedláček knihu Z historie obce Žatčany vydanou v roce 2011. V minulosti detailněji zachytil i historii žatčanského Orla, farnosti, vybraných ulic a rodů apod.

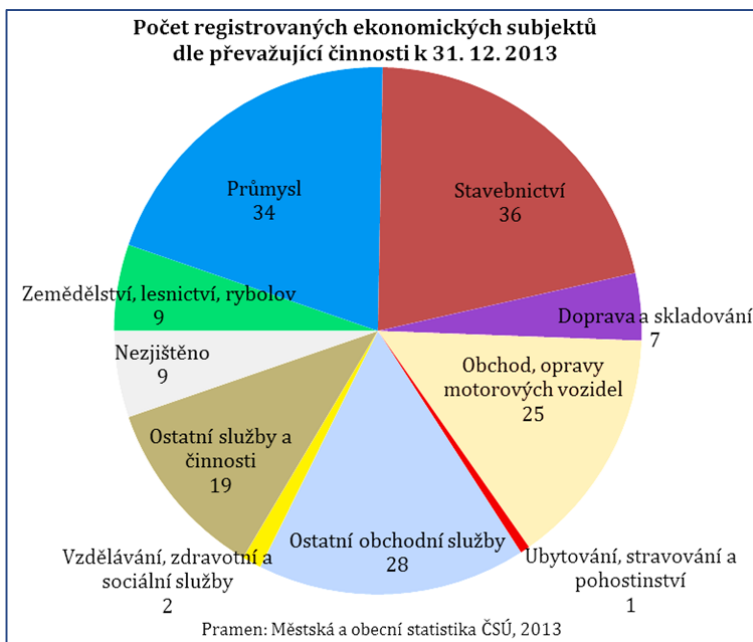
Občanům není lhostejné, kde bydlí. Aktivně se zapojují do údržby vesnice a jejího okolí. Každoročně je pořádán „Den pro obec“, při kterém občané uklízejí vesnici a její okolí. V dalších aktivitách ve spolupráci s obcí pořádají různé akce pro děti, např. Čarodky, Uspávání broučků, Loučení s prázdninami.

3. HOSPODÁŘSTVÍ

EKONOMICKÁ SITUACE

Základ hospodářství v obci tvoří zemědělsko-průmyslová činnost. Dle registru ekonomických subjektů bylo ke konci roku 2013 v obci registrováno 170 ekonomických subjektů (v přepočtu na obyvatele v porovnání s ČR spíše podprůměr, srovnatelné s okolními obcemi). Rozdělení podnikatelů podle oblasti převažující činnosti přibližuje následující obrázek. 129 subjektů jsou živnostníci, 15 připadá na svobodná povolání. Obchodních společností je pouze 6. V oficiální evidenci zemědělských podnikatelů je zapsáno 6 subjektů.

Největším zaměstnavatelem v obci je s více než 50 zaměstnanci Bemeta Design s.r.o. vyrábějící mimo dalších činností sanitární techniku. Několik dalších firem zaměstnává do 10 pracovníků, ostatní jsou bez zaměstnanců (typicky živnostníci). V areálu na Ropě sídlí HR WOOD s.r.o. a hračkářství s.r.o. Nachází se zde i fotovoltaická elektrárna. Na čerpací stanici za Flonkami sídlí TANKCREDIT s.r.o. V areálu „U dvora“ má pobočku firma Thermotechnika Crowncool. V areálu ZD má provozovnu Prosto interiér s.r.o. vyrábějící nábytek a vybavení interiérů.

Z komerčních služeb se v obci konkrétně nachází 2 obchody se smíšeným zbožím, pohostinství, ordinace veterináře, cykloservis, dále kadeřnictví, pedikúra, kosmetika a prodej pohonných hmot.

Z dotazníkového šetření názorů obyvatel v dubnu 2011 vyplynulo, že občané by v oblasti komerčních služeb přivítali zařízení, kde by se dalo posedět, popít či pojist (29 osob zmínilo přímo restauraci, vícekrát se objevil požadavek na kvalitní či nekuřáckou restauraci; ve 14 případech byla uvedena cukrárna a v 7 případech kavárna), dále byl zmiňován bankomat.

Z průmyslové výroby v obci k dispozici zámečnická výroba, klempířství, 4 stolařství, výroba z plastu, čalounictví.

Zemědělská činnost se věnuje pouze rostlinné výrobě. Hospodářská zvířata v podstatě vymizela. Největší výměru zemědělské půdy (cca 2/3 orné půdy) obhospodařuje ZD Žatčany a.s.³ Zbývající výměru obhospodařuje skupina soukromých zemědělců. V obci funguje zahradnictví, které si zřídilo i malý zoopark. Dva subjekty se věnují zelinářské produkci. Vedle toho se několik místních obyvatel zabývá pěstováním a prodejem zeleniny ze dvora.

Bývalý areál živočišné výroby ZD Žatčany je využíván jako průmyslová zóna. Vedle Bemeta Designu využívají budovy různé menší firmy ke skladovacím, či výrobním účelům. V jedné z hal by měla nově začít strojírenská výroba a vzniknout až 30 pracovních míst. Většina budov má již nového vlastníka, ale zatím další rozvoj brzdí církevní restituce.

TRH PRÁCE

Dle Sčítání lidu, domů a bytů bylo v roce 2011 zjištěno 350 ekonomicky aktivních obyvatel (tj. obyvatelé, kteří pracují, nebo by pracovat mohli). Vzhledem k celkovému počtu obyvatel jde podprůměrnou hodnotu (45 % oproti 49,2 % v kraji a 48,7 % v ČR). Nejvíce zaměstnaných pracuje v sektoru služeb (61,4 %), což je dáno blízkostí Brna jako centra služeb a také vysokou vyjížděnou za prací do Brna. V průmyslu a stavebnictví pracuje 35 % zaměstnaných, v zemědělství potom 3,4 %. Z obce za prací vyjíždí 54 % pracujících, tj. cca 170 osob (do obce za prací dojíždí cca 30–40 osob). Přímo v obci funguje cca 180 pracovních míst. Všechny uvedené údaje vychází ze sčítání v roce 2011 a situace se mohla mírně změnit.

Nezaměstnanost v obci není příliš vysoká. Podíl nezaměstnaných (tj. počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání v přepočtu k počtu obyvatel ve věku 15–64) v prosinci 2014 činil 5,4 % (29 uchazečů). Od jara počet uchazečů o zaměstnání klesal (ještě v březnu bylo 49 nezaměstnaných a podíl nezaměstnaných dosahoval 7,9 %). Z počtu nezaměstnaných jich cca pětina nezaměstnaná déle než rok.

Počet volných pracovních míst evidovaných Úřadem práce ČR v obci se během jarních letních měsíců roku 2014 pohyboval kolem 11 (pravděpodobně nábor pracovníků do Bemeta Design), od října už nebyla hlášena žádná volná pracovní místa. Obec nevyužívá veřejně prospěšných prací.

4. INFRASTRUKTURA

TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

V obci je vybudován veřejný vodovod (dokončen 2001). Je součástí skupinového vodovodu Rajhrad, který je jednou z větších Vířského oblastního vodovodu. Ten přivádí pitnou vodu buď z Vířské přehrady, nebo z II. březovského vodovodu. Vedle připojení na vodovod má většina občanů vlastní studny. Kvalita vody v některých studních již ale není vyhovující. V intravilánu obce se nachází rovněž 11 obecních studní. Pumpou je jich osazeno 8. V žádné z těchto studní již neteče pitná voda (vysoký obsah dusičnanů a chloridů).

V obci je vybudována podtlaková kanalizace (v letech 2007–2010). Před jednotlivými domy, resp. skupinami domů jsou umístěny šachty, z nichž je odpadní voda nasávána do kanalizace. Celkem je instalováno 130 malých šachet a 36 velkých šachet. Na konci obce směrem k Telnici je vybudována přečerpávací stanice, která odpadní vodu posouvá potrubím kolem Cézavy do čistírny odpadních vod v Měnině. Vedení kanalizace a vodovodu jsou v majetku obce. Obec je

³ Jediným akcionářem ZD Žatčany, a.s. je NAVOS, a.s., jehož jediným akcionářem je AGROFERT, a.s. Od června 2015 se ZD Žatčany se sloučí se ZEMOS, a.s.

svěřila do správy Vodárenské akciové společnosti, a.s. Dešťová kanalizace byla vybudována v letech 1976–1986 a ústí přes několik povrchových koryt do vodotečí. Dešťová kanalizace chybí v Koutě a v části Návsi.

Stávající zástavba obce je kompletně plynofikována (od roku 1994). V nové výstavbě (Malá Niva, koncová část na Šanhaji) nicméně stavebníci do výstavby plynovodu již nechtějí investovat.

Elektrická síť má dostačující kapacitu. Obec je rozdělena do tří částí napojených na transformátory na Zahradách, „u mlýna“ a u sokolovny, pro budovanou ulici na Malé Nivě byl zřízen transformátor na Malé Nivě.

V celé obci je vybudováno veřejné osvětlení. Pouze v minimální části lamp jsou úsporné zdroje (průběžná výměna starých žárovek). Obec se zavázala vybudovat veřejné osvětlení v lokalitě nové zástavby na Malé Nivě.

Obec je vlastníkem kabelové sítě, po níž je občanům k dispozici vysílání obecní kabelové televize, balíčku televizních programů a případně rovněž internetu. Internet prostřednictvím obecní kabelové sítě poskytuje soukromá společnost Vivo connection. Je na zvážení, zda zachovat stávající systém, nebo umožnit některé firmě provozování internetu po vlastním (optickém) kabelu. Prozatím současné sítě sice vyhovují, ale rychle zastarávají a je nutno najít nové řešení.

Obec má za stodolami u hřiště (tedy poměrně blízko od středu obce) zřízený sběrný dvůr („skládku“), který je otevřen v sobotu dopoledne 1 x za 14 dní. Na sběrném dvoře je možno ukládat kovový odpad, pneumatiky, stavební suť, papír, velkoobjemový odpad. Je zvažován přesun do bývalého areálu zemědělského družstva, to bez kvalitní přístupové cesty není ale možné (viz dále).

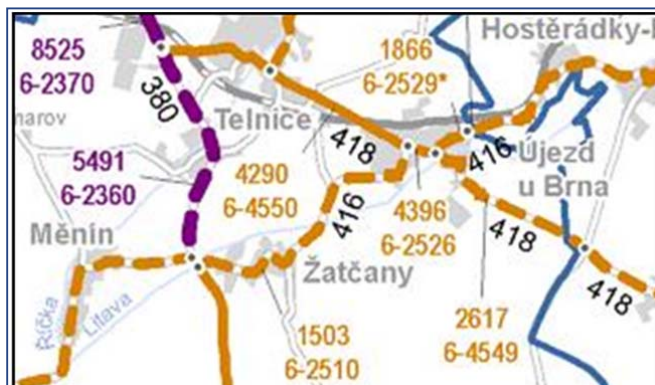
Pro třídění odpadu občany zajišťuje sběrné kontejnery na sklo a plast, které jsou umístěny vedle samoobsluhy. Jejich kapacita, resp. frekvence vyprazdňování, je nedostatečná. Na obecním úřadě jsou kontejnery na léky, baterie a tonery. Na starém OÚ je možnost odevzdat elektroniku.

Pro likvidaci biologického odpadu provozuje obec komunitní kompostárnu. Vyprodukovaný bioodpad občané mohou vyvézt na dvě sběrná místa (za stodolami u hřiště a za obcí směrem na Nesvačilku) nebo přímo do kompostárny v bývalém areálu zemědělského družstva. Vyprodukovaný kompost je odprodáván místním zemědělským podnikatelům, či využíván při rekultivačních pracích obce. Dosud se nepodařilo vyřešit odpovídající přístup ke kompostárně ze strany od středu obce. Problémem je vlastnictví pozemků v části přístupové cesty, kdy se nepodařilo uzavřít smlouvy s vlastníky pozemků. Pro obec by byl nejpraktičtější odkup části pozemků v areálu za plotem.

DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA

Pro silniční dopravu je klíčová silnice č. II/380 Brno – Hodonín, procházející po západním okraji území obce. Tuto silnici kříží silnice č. II/416 Slavkov u Brna – Židlochovice – Pohořelice, která tvoří hlavní linii zastavěného území obce. Z ní odbočuje na Návsi silnice č. III/4167 Žatčany – Nesvačilka – Těšany. Dopravní uspořádání v severní části katastru obce bude v budoucnu změněno v návaznosti na zvolenou variantu křižovatky II/380 a II/416, obchvat Telnice a obchvat Újezda u Brna.

Nejbližší železniční zastávka Sokolnice-Telnice se nachází 3 km od obce.

Dopravní zatížení komunikací v okolí obce Žatčany v roce 2010 (roční průměry denních intenzit - počet vozidel/24 hodin)

Pramen: Sčítání dopravy 2010. Ředitelství silnic a dálnic ČR.

Nejbližší dálniční nájezd před Blučinou je vzdálen 7 km (dálnice D2).

Stav silnice II/416 do Újezda je špatný. Provizorní opravy obvykle nepřetrvávají zimu. Silnice nebyla dimenzována na současnou dopravní zátěž. Intenzivní nákladní doprava (zejména vozidla s pískem směřující do výroby v Otnicích), poškozují povrch silnice i v rámci obce a znepříjemňují život hlukem a otřesy (ty se vinou špatné silnice násobí). Silnice č. III/4167 na Nesvačilkou dostala v roce 2014 nový koberec.

Intenzita dopravy se v posledních letech zvýšila, nicméně vzhledem k poloze obce je stále nižší než v okolních obcích.

Výsledky sčítání dopravy v letech 2000, 2005 a 2010 – úsek 6-2510 na silnici č. II/416

Typ vozidla	2000	2005	2010 ⁴
Těžká vozidla	218	367	305
Osobní vozidla	702	1049	1190
Jednostopá motorová vozidla	15	17	8
Celkem	935	1433	1503

Pramen: Sčítání dopravy 2000, 2005, 2010. Ředitelství silnic a dálnic ČR, www.rsd.cz

V majetku obce je necelých 5 km místních komunikací. S výjimkou několika úseků opravených v posledních letech (na Kouskách, ke hřišti) jsou ve špatném stavu. V roce 2015 bude rekonstruována komunikace na Šanhaji. Z ostatních komunikací jsou v nejproblematictějších stavech komunikace do Kouta a na Ovčárnách. Pro tyto lokality je nutné zpracovat studii. Parkovací místa v obci dostačují.

Všechny chodníky v obci jsou vydlážděny zámkovou dlažbou a v roce 2014 byla dokončena jejich rekonstrukce trvající téměř 20 let. Mnohé chodníky zrekonstruované před více než 10 lety vykazují různou míru poškození (zejména nerovnosti v důsledku sednutí půdy a zátěže).

V rámci pozemkových úprav bylo provedeno zpevnění polních cest tak, aby byly přístupné pro všechny druhy provozu. Celkově bylo vybudováno 7,12 km zpevněných cest:

- P1 (1597 m) – od silnice na Nesvačilkou k moutnické silnici a dále souběžně s ní k okrasným školkám
- P3 (1311 m) – podél Litavy (Cezavy) od mostu k Újezdu po most k Ropě
- P32 (259 m) – od kabin u hřiště po nový most přes řeku
- P 4 (636 m) – od silnice do Nesvačilk za kopcem směrem k Moutnicím – navazuje na polní cestu v k. ú. Moutnice a v k. ú. Nesvačilka
- P 5 (2379 m) – od sokolovny směrem do polí kolem „drůbežárny“ po Hranečnický potok
- P 5-2 (300 m) – betonová část polní cesty po mostek přes potok
- P 46 (638 m) – pokračování cesty od mostku směrem k Nesvačilkou – navazuje na polní cestu v k.ú. Nesvačilka

Obcí prochází 4 cyklistické trasy (5062, 5064, Brněnská, Napoleona). Všechny cyklotrasy se potkávají na mostě přes Cézavu k Ropě. S výjimkou několika úseků (nově zpevněné polní cesty) vedou po silnicích II. a III. Třídy, či po nezpevněných polních cestách. Z hlediska bezpečnosti obyvatel chybí nejvíce cyklostezka do Újezda.

⁴ Při sčítání v roce 2010 byly upraveny přepočítací koeficienty, které se používaly již několik desetiletí a neodrážely současné chování dopravních proudů. Při zachování zcela stejného způsobu výpočtu jako v letech 2005 a 2010 by byl vypočtený nárůst pravděpodobně vyšší.

DOPRAVNÍ OBSLUŽNOST

Obec leží v zóně 610 integrovaného dopravního systému Jihomoravského kraje. Obec je obsluhována autobusovými linkami 612 (Sokolnice, žel. st. – Boleradice, napojení na vlakovou linku S2 do Brna) a 151 (Židlochovice – Brno, Líšeň; okružní linka).

Počty spojů projíždějících obcí

Směr	Linka	V pracovní dny		V sobotu a v neděli	
		Počet spojů	Interval	Počet spojů	Interval
Do Brna	Kombinace linek 612/151 a vlaku S2	23*	Až na výjimky po hodině.	9	Po dvou hodinách
Z Brna		22**	Ve špičce po půl hodině.	10***	
Do Židlochovic	Linka 151	8	Až na výjimky po 2 hodinách.	0	–
Ze Židlochovic		7	Ve špičce po hodině.	0	–

Pramen: www.jizdnirady.cz

* Do Sokolnic na nádraží, resp. do Šlapanic a Brna-Líšeň jedou ještě další tři spoje linky 151, na něž nenavazuje vlak do Brna.

** V jednom případě jde o kombinaci linky N95 a linky 151. Z nádraží ze Sokolnic jede ještě dalších 6 spojů, které nenavazují na vlaky z Brna (jak linky 151, tak linky 612).

*** Započten rovněž jeden spoj přímé noční linky N95 z Brna do Žatčan.

Přes obec Žatčany projíždí v pracovních dnech ještě 15 spojů (celkem v obou směrech) autobusové linky 612 Boleradice – Sokolnice / Sokolnice – Boleradice, které vynechávají zastávky Žatčany, náves, Žatčany, u mlýna, Měnin, rozc. a Telnice. Spoje v úseku Nesvačilka – Sokolnice pouze projedou částí obce Žatčany a nezastavují zde. Většinou ale existuje alternativa linky 151. Bez návazností tak zůstávají vlaky S2 č. 4751 a 4753, od nichž spoje č. 49 a 81 obcí pouze projíždí. Nejjednodušším řešením je změna trasy těchto spojů, aby jely do Nesvačilky přes zastávky Telnice, Měnin, rozc., Žatčany, u mlýna a Žatčany, náves. Na zvážení je obdobná změna trasy u okrajového spoje č. 41, kdy není významnější časový důvod pro to, aby spoj nebyl veden přes Telnice a Žatčany.

Celkově je ale dopravní obslužnost obce velmi dobrá a oproti době před zavedením integrovaného dopravního systému došlo k výraznému zlepšení.

5. VYBAVENOST

BYDLENÍ

V obci je zachována relativně nenarušená původní zástavba. Dle údajů ze sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 bylo v obci 288 domů. S výjimkou 1 bytového domu šlo o rodinné domy. 52 domů je neobydlených (18 %), což je nadprůměrný podíl (13,3 % v JMK, 16,5 % v ČR). V publikaci Z historie obce Žatčany z roku 2011 je uveden seznam všech těchto domů a způsob užívání: 14 z nich slouží k rekreaci, u 15 z nich jde o pozůstalost; řada z nich je již nezpůsobilá k bydlení. Bez ohledu na zájemce o bydlení je vlastníci nechtějí prodat a drží je jako rezervu/investici apod. pro budoucnost. Obec prosazuje regulaci nové výstavby (vzhled novostavby) tak, aby byl zachován dosavadní ráz obce.

Za posledních 10 let bylo v obci postaveno 16 nových domů (v některých letech žádný, v několika letech 3 domy). Přistěhovalí obyvatelé častěji kupovali již existující nemovitost a tu opravili. Srovnáme-li bytovou výstavbu a údaje o stavu domů ze sčítání, tak v období 2001–2011 bylo zrekonstruováno 18 domů, což uvedené potvrzuje. Od roku 2014 se investičně připravuje výstavba domů na Malé Nivě. V nejbližších letech tam lze očekávat postavení cca 10–20 domů.

Obec eviduje časté dotazy na možnost koupě rodinného domu v obci. V obci není k dispozici sociální bydlení.

Obec se pyšní krásnou a funkční návsi, kde se v průběhu roku konají obecní akce. Občané se starají se o své předzahrádky a zalévají květiny vysazované obcí. Tradiční ráz výsadby místy narušují jehličnany (např. smrky na návsi).

ŠKOLSTVÍ

V obci funguje Základní škola a Mateřská škola, Žatčany, příspěvková organizace zřizovaná obcí. Zřizovatelem je obec. Jde o málotřídní základní školu pro žáky 1. až 5. ročníku s kapacitou 60 žáků a dvojtřídní mateřskou školu s kapacitou 45 dětí. K dispozici je školní jídelna (součást MŠ). Výuka probíhá ve dvou budovách, které jsou od sebe vzdáleny 400 m. Žáci ZŠ musí na obědy docházet do MŠ.

Ve školním roce 2013–2014 měla základní škola 29 žáků ve třech třídách (8 dětí bylo v 1. ročníku, 6 ve 2. ročníku, 5 ve 3. ročníku, 4 ve 4. ročníku a 6 v 5. ročníku). Školní družinu navštěvovalo 24 dětí. V základní škole se vzdělávalo 7 dětí s diagnostikovanými poruchami učení. Jedno dítě v MŠ se vzdělávalo za pomoci asistentky pedagoga. V základní škole působí 4 pedagogové (celkem na 3,272 úvazku) a 2 provozní zaměstnanci (celkem 0,9 úvazku). Ve školní družině působí dva vychovatelé (celkem 0,5 úvazku).

Mateřská školka měla 45 dětí. Část dětí je i z okolních obcí. Pro školní rok 2013/14 bylo přijato 14 dětí z 20 přihlášených. Činnost mateřské školy zajišťují 4 učitelky (celkem 3,24 úvazku), 1 provozní zaměstnanec (0,875 úvazku) a 1 asistent pedagoga (0,5 úvazku). Provoz školní jídelny zajišťují 4 pracovníci (celkem 1,925 úvazku).

Vývoj počtu dětí v základní a mateřské škole ve školních rocích 2007/2008–2013/2014

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14
Počet dětí v ZŠ	31	25	29	18	22	26	29
Počet dětí v MŠ	28	35	34	45	45	45	45

Pramen: Výroční zprávy ZŠ, Z historie obce Žatčany (2011)

Škola a školka organizují pro děti celou řadu akcí a podílí se na několika projektech. Aktivně se zapojují při různých akcích i do života obce.

Obec přispívá škole a školce na provoz (ročně pravidelně 950 tis. Kč) a investuje do oprav a modernizací jejich budov (které jsou v majetku obce). Obě budovy jsou sice ve stabilizovaném stavu, ale každoročně je třeba řady oprav a do budoucna jsou nezbytné větší investice (topení, veranda). Vzhledem k finančním nákladům, které jsou s provozem dvou budov spojeny, zvažuje obec variantu vybudování sloučeného komplexu ZŠ a MŠ v areálu ZŠ. V roce 2015 proběhne zateplení budovy školky.

Srovnání narozených, aktuálně bydlících a školu navštěvujících dětí

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet narozených dětí v daném kalendářním roce	6	7	11	7	7	11	14	12	4	8	5
Počet dětí v daném ročníku dle evidence obyvatel k 31. 12. 2014	7	8	10	6	9	11	12	12	5	9	6
Počet dětí v příslušném ročníku ZŠ ve školním roce 2013/2014	6 5. roč.	4 4. roč.	5 3. roč.	6 2. roč.	8 1. roč.	-	-	-	-	-	-

Pramen: Český statistický úřad, Evidence obyvatel, Výroční zpráva ZŠ 2013/2014.

Dle sčítání lidu, domů a bytů vyjždělo v roce 2011 do školy mimo obec 76 žáků/studentů. V povinné školní docházce v 6. – 9. ročníku základní školy pokračuje většina dětí v základní škole v Újezdě u Brna a v Měnině, případně na víceletém Gymnáziu v Židlochovicích. Další vzdělávání je využíváno především v Brně.

ZDRAVOTNICTVÍ

V obci nefunguje žádná lékařská ordinace, za základní lékařskou péčí dojíždí občané do Újezda u Brna. Zde se nachází 2 ordinace praktického lékaře, praktického lékaře pro děti a dorost, 2 ordinace stomatologa, ordinace gynekologa, neurologie, rehabilitace, oční ambulance, dietologická ambulance, chirurgická ambulance, ORL a foniatrie. Ordinační hodiny jsou v podstatě každodenně. Je zde k dispozici i lékárna a oční optika. Za lékaři někteří občané dojíždí i do Těšan, Měnína, Blučiny, či Židlochovic. Specializovaná zdravotní péče se nachází v Brně.

Z dotazníkového šetření názorů obyvatel v dubnu 2011 vyplynulo, že občanům v oblasti veřejných služeb nejvíce chybí pošta (48 osob) a lékař (29 osob). Zajímavé je, že pošta i lékař chybí výrazně více lidem v produktivním věku, než seniorům.

Žatčany spadají v rámci Zdravotnické záchranné služby Jihomoravského kraje pod Územní oddělení Brno. Nejbližší stanice zdravotnické záchranné služby je ve vzdálenosti 15 km v Brně-Černovicích. Letecká záchranná služba sídlí na letišti Brno-Tuřany.

SOCIÁLNÍ PÉČE

Obec se přímo nepodílí na zajištění sociálních služeb v obci. V obci se nenachází žádná pobytová zařízení sociálních služeb. Stále je zvykem, že o starší občany pečují jejich děti. Vypomohou i sousedé, v případech potřeby zajistí péči obec.

Domov pro seniory se nachází v Sokolnicích. Někteří senioři využili možností bydlení v penzionu pro seniory v Újezdě u Brna. Zde se nachází i dům s pečovatelskou službou. Většina služeb a vazeb je na Újezd u Brna.

Do komunitního plánování sociálních služeb v ORP Židlochovice se obec nezapojila, ale spolupracuje se sociálním odborem Městského úřadu Židlochovice.

KULTURA

Dominantou obce je farní kostel Nejsvětější Trojice s historickým, dodnes funkčním hřbitovem. Kostel patří k nejstarším na Moravě, dle odhadů zde stával již ve 12. století. První doložená písemná zmínka o kostelu je z roku 1247. Kulturními nemovitými památkami jsou vedle kostela také kaple sv. Maří Magdaleny ze 17. století, kříž z roku 1766 před vchodem na hřbitov a hřbitov jako součást areálu kostela. V katastru obce se nachází více 11 děkvných křížů.

Hřbitov je ve správě obce. Jeho kapacita je téměř naplněna. V územním plánu se nepodařilo nalézt jiné vhodné místo. Očekává se nicméně postupné uvolňování hrobů zemřelých, jejichž příbuzní nežijí v obci a nebudou mít zájem o prodloužení nájmu hrobového místa.

Obec spadá do chráněného památkového území Slavkovské bojiště. Nachází se zde bývalý mlýn, v jehož štítě je zazděno 5 dělových koulí z bitvy u Slavkova. Obcí prochází naučná stezka Bitva tří císařů. V polích mezi Cézavou a areálem Ropa byl objeven hrob keltského bojovníka. Hrob patří svou velikostí k největším ve střední Evropě. Chybí vhodná propagace takto významné památky. Významnější atraktivita cestovního ruchu, či turistické cíle v obci nejsou. Nejvíce přespolních návštěvníků navštěvuje tradiční hody, Živý betlém, krojovaný ples či divadelní představení.

Kulturní akce probíhají nejčastěji v orlovně, některá i v sokolovně. Za dobrého počasí je využívána náves. Orlovna prochází postupnou rekonstrukcí, která se chýlí ke konci. Budova sokolovny vyžaduje investice.

V obci probíhá bohatý kulturní a společenský život a udržuje se řada tradic. Většina z těchto aktivit byla zmíněna v části věnované životu v obci.

SPORT A VOLNOČASOVÉ AKTIVITY

V obci se nachází travnaté fotbalové hřiště a tenisový kurt s umělým trávnickem (obojí v majetku obce). Fotbalové hřiště díky své poloze a vysoké hladině podzemních vod zvládá bez zavlažování i horké letní měsíce. Povrch kurtu je již značně opotřebovaný a nerovný a byl by třeba obnovit.

Fotbalové hřiště je volně přístupné. Zájemci o využití tenisového kurtu si musí vyzvednout klíče u správce hřiště.

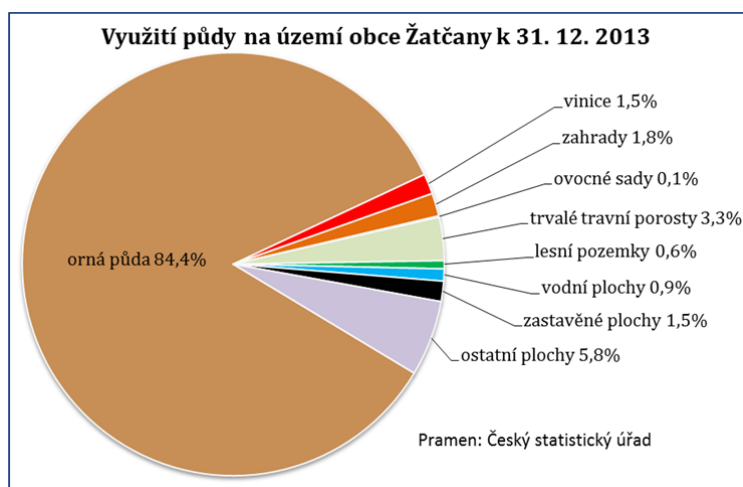
V obci jsou vybudována dvě dětská hřiště: na návsi a v parku Na dolech. Obě hřiště byla v posledních letech vybavena novými herními prvky. Na dolním konci obce se žádné hřiště nenachází. Na návsi je hřiště na pétanque, kde se jednou za rok koná obecní turnaj. Hřiště není v příliš dobrém stavu.

Organizovaný sport probíhá v rámci fotbalového klubu Sportovní klub Žatčany, dále v rámci Orla (cvičení pro děti, aerobik, judo, volejbal) a Sokola (aerobik, senioři, šermíři, Budulínek). V obci jsou dvě tělocvičny (sokolovna a orlovna). Sokolovnu využívá vedle Sokola ke cvičení i škola.

6. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

STAV ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Rozloha katastru obce Žatčany činí 968 hektarů. 91,1 % z této plochy zaujímá zemědělská půda, což je nejvyšší podíl mezi sousedními obcemi. Jde o hodnotné půdy vesměs v II. třídě ochrany. Tyto hodnoty dokumentují výrazně zemědělský charakter našeho území. Podíl zemědělské půdy v ČR činí 53,7 % (orná půda zabírá pouze 38,3 % území), v Jihomoravském kraji je pro zemědělské účely využíváno 59,5 % (zorněno je 49,4 %). Podíváme-li se na ostatní typy využití území tak se v Žatčanech postupně zvyšoval podíl trvalých travních porostů až na současných 3,3 %.

Na zemědělsky využívaných pozemcích se převážně pěstují obiloviny, kukuřice, řepka a slunečnice. Rovinatý charakter krajiny umožňuje vytváření **velkých zemědělských monokultur**. Ve střední a jižní části katastru Žatčan se nacházejí registrované viniční tratě II. kategorie s výměrou cca 12 ha. Vzhled krajiny narušuje několik venkovních elektrických vedení velmi vysokého napětí (110, 220 a 400 kV), které prochází severní a severovýchodní částí katastru obce. Pozitivem je poměrně hustá síť polních cest dobře zpřístupňujících krajinu.

V katastru se nenachází větší souvislý porost stromů, ale **pouze menší remízky**: jsou „Flonky“ (3,3 ha), „Rybník“ (0,2 ha), „U zbraně“ (0,15 ha), „Starý les“ (2,4 ha), „Vinohrádky“ (0,6 ha), „Břehy“ (2,02 ha). Bývalá okrasná školka za Hranečnickým potokem s výměrou 12,5 ha je v současnosti největší souvislá plocha tvořená stromy a keři v těsném sousedství intravilánu obce.

Je ale vedena v územním plánu jako orná půda, která je vlastněna větším počtem majitelů a její osud je tedy do budoucna nejistý.

Vodní plochy jsou tvořené jednak tekoucími, jednak stojatými vodami. Říční síť je tvořena regulovaným vodním tokem Litavy (Cézavy) obtékající obec ze severu a do ní vtékajícím Hranečnickým potokem přivádějícím vodu z jihovýchodu. Stojaté plochy v současnosti tvoří jen žatčanský rybník s výměrou cca 0,5 ha napájený Hranečnickým potokem. Rybník byl vybudován v letech 1965–1967. V roce 1997 jej zemědělské družstvo bezplatně předalo do majetku obce.

Průtok vody je během roku velmi variabilní. Běžně dochází v letních měsících k vysychání Hranečnického potoka a to především špatnou regulací průtoku na stavidle v obci Těšany rozdělujícím tok potoka směrem na Žatčany a směrem na Moutnice. A následně i díky momentální nemožnosti regulovat stavidlo u žatčanského rybníka dochází k poklesu jeho hladiny se všemi negativními vlivy.

O okolí rybníku a o technické stavby se stará obec. Péči o rybí obsádku je pověřena Místní organizace Moravského rybářského svazu Šlapanice. Pozemky pod vodní plochou patří více fyzickým osobám. Toto rozložení práv částečně zhoršuje kvalitu obhospodařování. Jako problematické se jeví např. najíždění motorových vozidel až do těsné blízkosti vodní plochy.

Územní plán obce vymezuje v záplavovém území mezi Cézavou a Telnicí prostor pro výstavbu rybníka (plocha W1). Tento rybník by mohl být zbudován jako součást výstavby suchého poldru, který v daném prostoru výhledově plánuje Povodí Moravy, s.p.

V minulosti byla na území Žatčan provedena poměrně rozsáhlá **umělá odvodnění** v rámci zemědělských melioračních investic a poblíž Cézavy se nachází 2 čerpací stanice meliorací. Tato odvodnění jsou ve vlastnictví majitelů pozemků. Z části jsou ale již zanesená a přestávají plnit svou funkci. Území Žatčan je zapojeno do zemědělského závlahového systému. Tento systém je v současnosti v majetku a správě firmy se sídlem mimo území Žatčan.

V letech 1999–2004 byly v katastru Žatčan provedeny **komplexní pozemkové úpravy** (KPÚ). Tyto byly vyhlášeny Pozemkovým úřadem Brno-venkov a zaneseny do katastru v roce 2004. Pozemkové úpravy řešily nové uspořádání parcel. V rámci KPÚ byly vymezeny přístupové účelové komunikace. Mimo církevní pozemky byly vymezeny v KPÚ i plochy pro prvky územního systému ekologické stability (ÚSES). Ke konci roku 2014 byly téměř všechny naplánované stavby a úpravy zrealizovány.

Na území Žatčan je vymezeno **14 biokoridorů BK1-14 a 8 biocenter BC1-8 ÚSES**, pro které je vymezeno 43 návrhových ploch zeleně krajinné (Zk10-52) pro zvýšení ekologické stability. Kromě ÚSES jsou v Žatčanech vymezeny krajinné úpravy, které zahrnují plochy navržené zeleně krajinné (Zk1-9) nezapojené do ÚSES, 2 plochy vodní a vodohospodářské (W1-2) a 3 plochy zeleně rekreační (Zr1-3) pro celkové zlepšení krajiny katastru. Doposud byly v rámci realizace KPÚ vysázeny biokoridory na výměře téměř 24 ha (Za hřištěm 1,8 ha, Hranečnický 2,9 ha, zadní Díly 1 ha, krátké Díly 2,6 ha, Nový biokoridor 14,6 ha, rybník cca 1ha). Díky pozemkové úpravě se velmi zjednodušila péče o krajinu. Zpevněné polní cesty stabilně vymezily hranice honů, zeleň v krajině pomohla snížit výměry jednotlivých pozemků a snížit negativní vliv vodní a větrné eroze v krajině.

O zeleň uvnitř obce i ve vybudovaných biokoridorech pečuje obec. Je vybavena technikou odpovídajícím těmto požadavkům. Plynule obnovuje a doplňuje zeleň. Provádí údržbu stromů a keřů tak, aby obec zkrášlovaly, ale neohrožovaly. V dodávkách materiálu, při výsadbě a údržbě květin spolupracuje s místním zahradnictvím. Při údržbě krajiny obec spolupracuje i se ZD Žatčany. V rámci kulturní krajiny byly v blízkosti obce vysázeny biokoridory o výměře 8 ha („U hřiště“ o výměře cca 2,7ha a „U rybníka“ cca 5ha) a revitalizován rybník včetně okolního prostranství. Byla provedena revitalizace parku Na Dolech (kde bylo následně zbudováno dětské hřiště). Dále pak je v intravilánu zeleň zastoupena zahrádkami a předzahrádkami u jednotlivých domů, velkým náměstím s lipovou alejí a parčíkem ve středu obce. I zde bylo začleněno do zeleně dětské hřiště. Menší parčík se dvěma lípami se nachází také u Sokolovny.

Ovocné stromy ve volné krajině jsou zastoupeny minimálně a postupně dochází k jejich odumírání bez následné obnovy. V okolí obce se nachází tyto ovocné aleje:

- **Třešňové aleje** u silnice na Újezd u Brna, po levé straně silnice na Hodonín v úseku od Telnice až do úrovně napojení obslužné komunikace od Nesvačilky, cesta od konce Žatčan ke křižovatce na Měnin.
- **Ringlovo-višňová** alej u silnice do Nesvačilky.
- **Durancie a třešně** v remízku Flonky,
- **Jeřabinová** alej u cesty k areálu solární elektrárny (bývalý OSPAP).
- Nově byla vysázena alej ovocných stromů vedle strouhy dešťové kanalizace směrem k Nesvačilce.

Ekologickou zátěží jsou v katastru obce především odtokové kanály dešťové (bývalé splaškové) kanalizace. Dva ústí do Hranečnického potoka a jeden přímo do Cézavy.

Dalším problémem jsou pak černé skládky domovního odpadu. Jejich odstraňování je hlavní náplní akce “Den pro obec” pořádané každý rok v březnu za účasti všech věkových kategorií občanů.

OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Přírodní hodnotou území je zejména zachovalá kulturní zemědělská krajina. Chráněnou hodnotou v území jsou i přírodní léčivé zdroje minerálních vod.

Na území obce se z chráněných území nachází pouze **Přírodní památka Písky**. Byla vyhlášena v roce 1990. Zabírá plochu 2,2439 ha, kolem níž je zřízeno ochranné pásmo v šíři 50 metrů. Leží v nadmořské výšce 188 m n. m. v nivě Cézavy asi 300 metrů jihovýchodně od obce Telnice a je tvořena ostrůvkem pískových odvalů (z hloubky vytěžené písky), které jsou inkrustované ropou z dřívější těžby ropy (těžební práce byly ukončeny zhruba před 50-60 lety) s volnými sypkými písčitými plochami s rozptýlenými dřevinami a souvislejšími dřevinnými porosty podél okrajů. Hladina spodních vod je především při jižním okraji (v místě dřívější zemědělské skládky) situována jen mělce pod povrchem. Dřeviny jsou zde zastoupeny především topolem bílým, topolem černým, osikou obecnou, břízou bělokorou, bezem černým a růží šípovou. Významné druhy bylin zařazené na Červeném seznamu flóry ČR jsou zastoupeny bělolistem rolním v okrajích území na styku s mechanicky obdělávanou ornou půdou. V současné době upravuje přístup k památce plán péče na období 2011–2020.⁵ Hlavním cílem ochrany je zachování a udržování volných ploch sypkých písků s rozptýlenými dřevinami a náletových porostů při okrajích území s cílem uchovat charakter svérázného prostředí a útočiště pro živočichy v rámci zemědělsky využívané krajiny.

V rámci katastru obce je problematický z hlediska drobné zvěře a obojživelníků výskyt nepůvodních druhů např. **norek americký** (*Mustela vison*), **psík mývalovitý** (*Nyctereutes procyonoides*) dále pak **nutrie říční** (*Myocastor coypus*) a zvýšený výskyt **prasete divokého** (*Sus scrofa*).

V katastru Žatčan je celoročně sledována **koroptev polní** (*Perdix perdix*) na tahu pak např. **sluka lesní** (*Scolopax rusticola*) jež jsou zvláště chráněny jako ohrožený druh. V roce 2014 byl na toku Litavy v katastru Žatčan poprvé registrován výskyt **bobra evropského** (*Castor fiber*). Běžný je výskyt **zajíce polního** (*Lepus europeus*), na okrajích katastru se pohybují i docela početná stáda **srnce obecného** (*Capreolus capreolus*).

⁵ Plán péče, řízení stavu a vývoje ekosystému v chráněném území zvláštního vědeckého, kulturního a výchovného významu podle § 38 zákona č. 114/92 Sb. o ochraně přírody a krajiny a prováděcí vyhlášky č. 395/92 Sb. pro období 2011–2020.

7. SPRÁVA OBCE

OBECNÍ ÚŘAD A KOMPETENCE OBCE

Obecní úřad Žatčany je obecním úřadem se základní působností. Na obci je zřízen CzechPoint. Matrika se nachází v obci Těšany. Stavební úřad je v Sokolnicích. Ostatní agendy vyřizuje Městský úřad obce s rozšířenou působností Židlochovice. Obec má uzavřeny následující veřejnosprávní smlouvy:

- o výkonu úkolů obecní policie s obcí Telnice,
- o výkonu přenesené působnosti ve věcech přestupků s městem Židlochovice,
- o přenesení působnosti – rušení trvalého pobytu s městem Židlochovice.

Ze zastupitelstva je uvolněným zastupitelem pouze starosta. Obec stabilně zaměstnává účetní a jednoho technického pracovníka. Formou ročních smluv jsou financováni správce webových stránek obce, správkyňe krojů, správce tenisového hřiště, knihovnice, 2 pomocní techničtí pracovníci, 2x úklid zastávek a údržba hřbitova.

Obec si nechala zpracovat v roce 2006 nový územní plán (schválen vyhláškou 2/2006 dne 27. 12. 2006). Vzhledem k ustanovením nového stavebního zákona byl v roce 2011 územní plán převeden do nové podoby stanovené zákonem. Následně do něj musely být zakomponovány změny nově vyplývající z krajské územně plánovací dokumentace. Aktuální ÚP vstoupil v platnost 3. 8. 2013. Vzhledem k poloze části obce v zóně slavkovského bojiště je přímo v územním plánu zakomponován regulativ pro tuto část obce. Samostatně schválilo zastupitelstvo zastavovací podmínky pro lokalitu Malá Niva (aktuální podoba byla schválena na jednání 12. 1. 2015).

Obec má schváleny následující nařízení a obecně závazné vyhlášky:

- Obecně závazná vyhláška č. 1/2015, požární řád obce (schváleno 11. 2. 2015)
- Nařízení obce č. 2/2013, kterým se vydává tržní řád (účinnost od 1. 6. 2013).
- Obecně závazná vyhláška č. 1/2012, o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů (účinnost od 1. 1. 2012).
- Obecně závazná vyhláška č.1/2011 o pravidlech pro pohyb psů na veřejném prostranství (účinnost od 1. 1. 2012).
- Vyhláška č. 2/2010 o místních poplatcích (účinnost od 1. 1. 2011).

Jedinou příspěvkovou organizací, kterou obec zřizuje je Základní škola a Mateřská škola Žatčany.

Obecní úřad je umístěn v horním patře budovy na Ovčírnamech vedle Mateřské školy (nad požární zbrojnicí). Pro starší občany je obtížněji dostupný. Zasedací místnost je poměrně malá a neumožňuje konání s účastí většího množství občanů. Archivační prostory jsou rovněž nedostatečné.

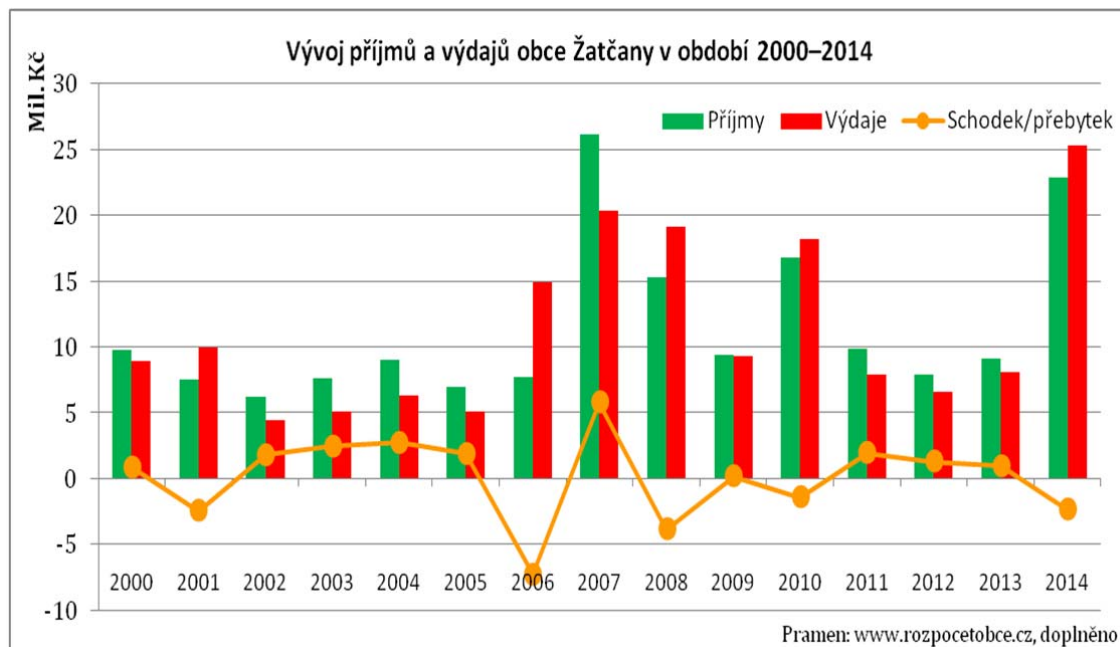
HOSPODAŘENÍ A MAJETEK OBCE

Obec Žatčany za posledních 15 let dosáhla celkového přebytku rozpočtového hospodaření ve výši téměř 2,5 mil. Kč. V 10 letech byl rozpočet přebytkový, v 5 letech byl rozpočet deficitní financovaný buď z přebytků minulých let, nebo v případě výstavby kanalizace formou úvěru.

Na deficit v roce 2001 mělo vliv dobudování obecního vodovodu (celkové náklady činily cca 10 mil. Kč). Dvěma největšími investičními akcemi bylo vybudování podtlakové splaškové kanalizace v letech 2006–2010 s celkovými náklady 35,22 mil. Kč a závěrečná etapa budování biokoridorů v roce 2014 s náklady 13 mil. Kč. Kanalizace byla financována ze zejména z dotačních prostředků ze státního rozpočtu (21,13 mil. Kč) a Jihomoravského kraje (4,5 mil. Kč), zbývající část obce pokryla nízkouřokovou půjčkou (4,4 mil. Kč) a z běžných rozpočtových prostředků (5,2 mil. Kč). Splácení

půjčky na kanalizaci ve výši 444 tis. Kč ročně bude pokračovat do roku 2017. Dobudování biokoridoru bylo plně kryto dotací ze Státního fondu životního prostředí.

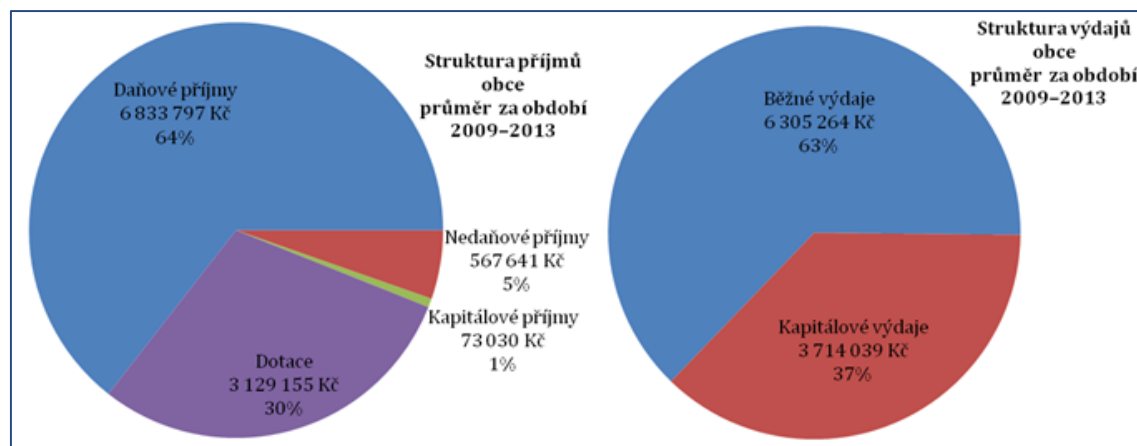
Obec celkově získala poměrně velký objem dotací, jejich rozložení bylo však nerovnoměrné. V letech mezi investicemi obec spořila na další investiční akce. V roce 2014 došlo ke snížení naspořené rezervy minulých let o 2,3 mil. Kč a v roce 2015 je plánován opět rozpočtový deficit v důsledku investic do zateplení MŠ a rekonstrukce místních komunikací.

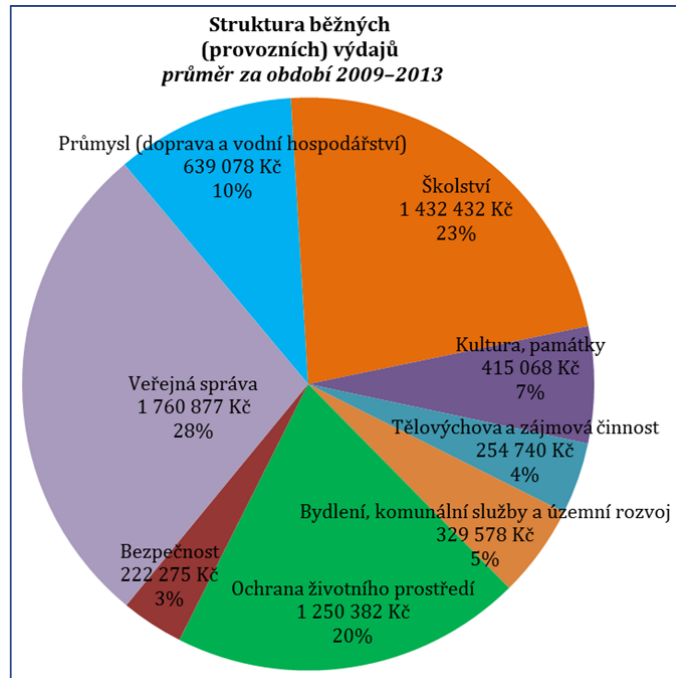
Podíváme-li se detailněji na strukturu příjmů a výdajů v posledních 5 letech, tak daňové příjmy tvořily průměrně 64 %. V důsledku změny rozpočtového určení daní došlo mezi roky 2012 a 2013 ke zvýšení daňových příjmů o více než 1,5 mil. Kč.

Nedaňové příjmy jsou zejména poplatky za kabelovou televizi, pronájmy majetku obce a úroky. Kapitálové příjmy jsou spíše nárazovou a okrajovou záležitostí, kdy obec nejčastěji prodává menší pozemky občanům nebo podnikatelům na jejich žádost.

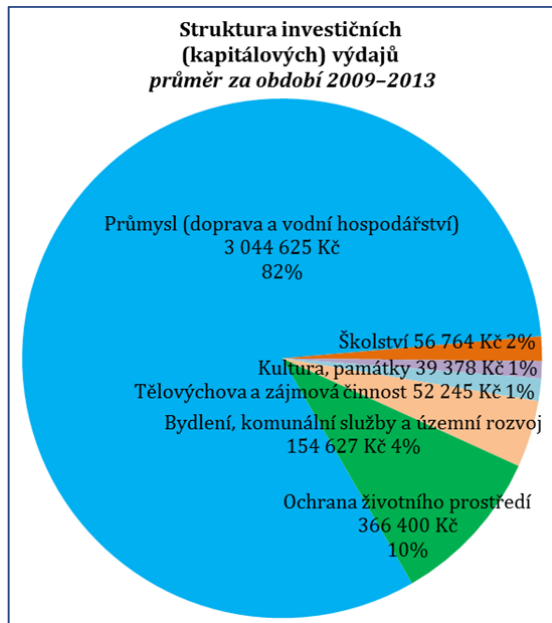
Nejvýznamnější dotace byly uvedeny výše. Z menších dotačních zdrojů obec využívá zejména Programu rozvoje venkova Jihomoravského kraje. Většinu rozpočtových výdajů tvoří běžné (provozní výdaje). Podíl kapitálových (investičních) výdajů kopíruje dotační příjmy.

Struktura běžných výdajů je poměrně stabilní. Největší část běžných výdajů je vynakládána na správu obce, tj. na zajištění chodu obecního úřadu a platy zaměstnanců. Jen o něco méně finančních prostředků je pravidelně vynakládáno na školství (2/3 na běžný provoz, 1/3 na opravy a rekonstrukce). Třetí finančně nejnáročnější je oblasti životního prostředí, kam spadají zejména výdaje na odpadové hospodářství a na údržbu zeleně (zde lze očekávat nárůst vzhledem k nárůstu ploch, o které se obec bude muset starat). Ve výdajové skupině průmysl jsou řazeny výdaje na provoz/údržbu místních komunikací a technické infrastruktury.

Kapitálové výdaje jsou výrazně proměnlivější, nicméně v období posledních 5 let byly zcela dominantní výdaje v oblasti budování místních komunikací, zpevněných polních cest a již méně technické infrastruktury (tj. „průmysl“. Poměrně vysoký podíl výdajů v oblasti životního prostředí je způsoben budováním biokoridorů (byť největší investice byla až v roce 2014). V hodnoceném období se školní budovy spíše jen opravovaly. Dílčí rekonstrukce v ZŠ proběhla v roce 2014, významné investice do MŠ proběhnou v průběhu roku 2015.

Celkový objem majetku obce (hodnota aktiv) ke konci roku 2013 činil 122 mil. Kč. Do určité míry jde ale o fiktivní číslo, protože hodnota většiny majetkových položek je v pořizovacích cenách v různé fázi odepisování.⁶ S podílem 78 % tvořili většinu objemu majetku stavby. Na pozemky připadala 4 %. Dlouhodobý finanční majetek činil 5 mil. Kč, 2 mil. Kč byly na termínovaném vkladu a 8 mil. Kč na běžném účtu. Jak bylo naznačeno výše, tak v průběhu roku 2014 došlo v důsledku vyšších investic ke snížení této rezervy. Dlouhodobé závazky (úvěry) činily 1,74 mil. Kč, což odpovídá posledním 4 splátkám za kanalizaci (2014–2017). Ukazatel dluhové služby obce (podíl splátek úvěrů a běžných příjmů) činí pouze 5,22 %, tj. 444 tis. Kč ročně na splátku kanalizace. (rizikový limit hlídaný Ministerstvem financí je 30 %).

Obec neprovozuje podnikatelskou činnost.

⁶ Obce odepisují majetek teprve od roku 2012. Metody odepisování bylo poprvé užito v účetní závěrce sestavované k 31. prosinci 2011.

BEZPEČNOST

Obecní policie Telnice je na základě veřejnoprávní smlouvy schválené zastupitelstvem obce 8. 2. 2012 zmocněna k výkonu pravomocí obecní policie na území obce Žatčany (Obecní policie Telnice působí v obcích Telnice, Měnin a Žatčany). Aktuální úkoly (priority) pro činnost obecní policie stanoví v cca měsíčních intervalech na společném jednání starostové všech tří zúčastněných obcí. Roční náklady na policii činí necelých 200 tis. Kč. V praxi vykonávanými úkony obecní policie v obci jsou zejména měření dodržování povolené rychlosti v obci, kontrola podomního prodeje a kontrola veřejného pořádku. Ročně se obecní policie věnuje řešení několik desítek různých přestupků a případů.

Řešení přestupků zajišťuje pro obec na základě veřejnoprávní smlouvy Městský úřad Židlochovice. Počet řešených případů se pohybuje pouze v několika jednotkách.

Obec Žatčany spadá pod Obvodní oddělení Židlochovice Policie ČR. V roce 2014 bylo na území celého obvodu spácháno 402 trestných činů (15,1 v přepočtu na 1000 obyvatel; v obvodu Šlapanice i Slavkov u Brna byl tento index kriminality ještě nižší; hodnota za celou ČR činí 27,5). Oproti roku 2013 s 478 trestnými činy došlo k poklesu.

Členové sboru dobrovolných hasičů Žatčany vytváří hasičskou zásahovou jednotku obce. Vzhledem k nedostatku dorostu hrozí v budoucnu snížení akceschopnosti jednotky (pro každý zásah je stanoven minimální počet a složení hasičů, kteří se musí dostavit na shromaždiště). Zásahová jednotka má aktuálně 14 členů (z nich je 1 velitel, dva zástupci – velitelé družstev, 4 strojníci). Hasiči mají zázemí v hasičské zbrojnici na Ovčírkách. K dispozici mají dvě vozidla, a to Tatra T148 CAS a dodávku. Zásahová jednotka obce pomáhá v případě potřeby jako tzv. třetí odřad⁷ také v okolních obcích.

K varování obyvatel před nebezpečím je využíván obecní rozhlas. Ohrožení živelními pohromami je malé. Záplavové území Cézavy nedosahuje ani při stoleté vodě (Q100) zastavěného území obce. Hlavní rozlivovou plochou je území k Telnici.

VNĚJŠÍ VZTAHY A VAZBY OBCE

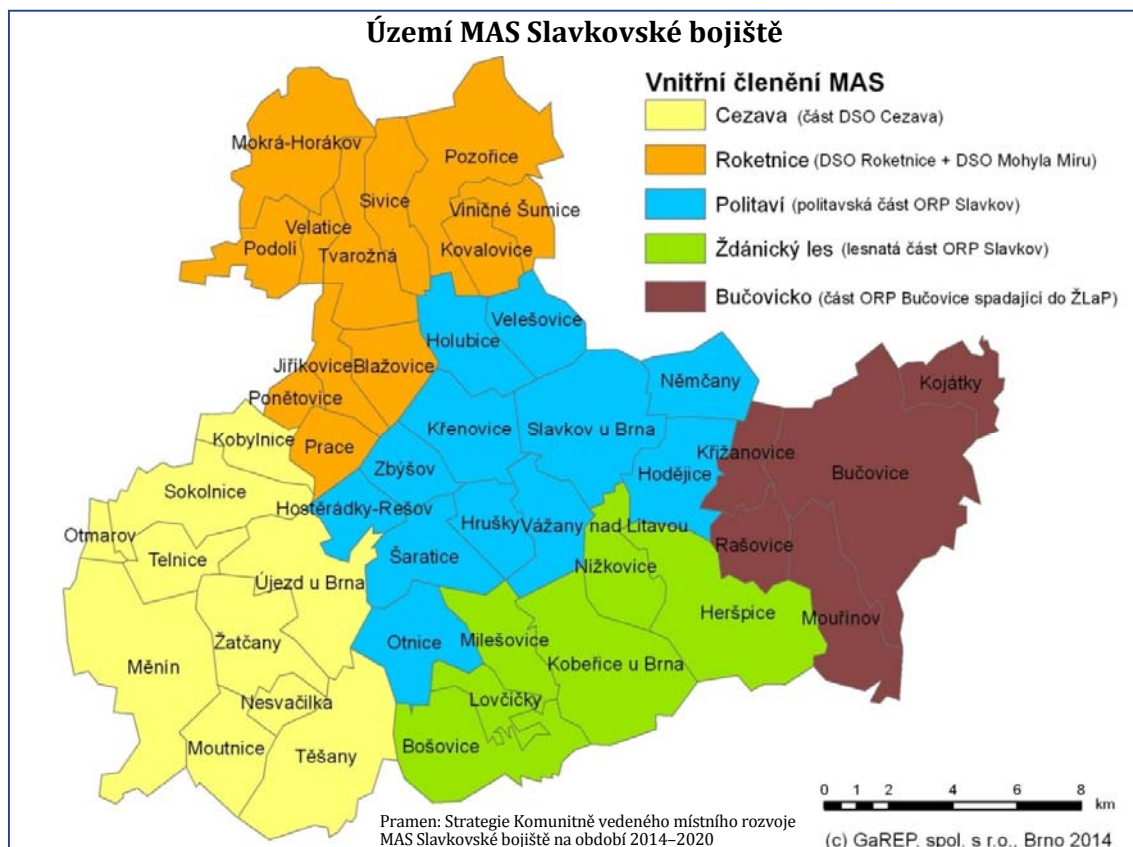
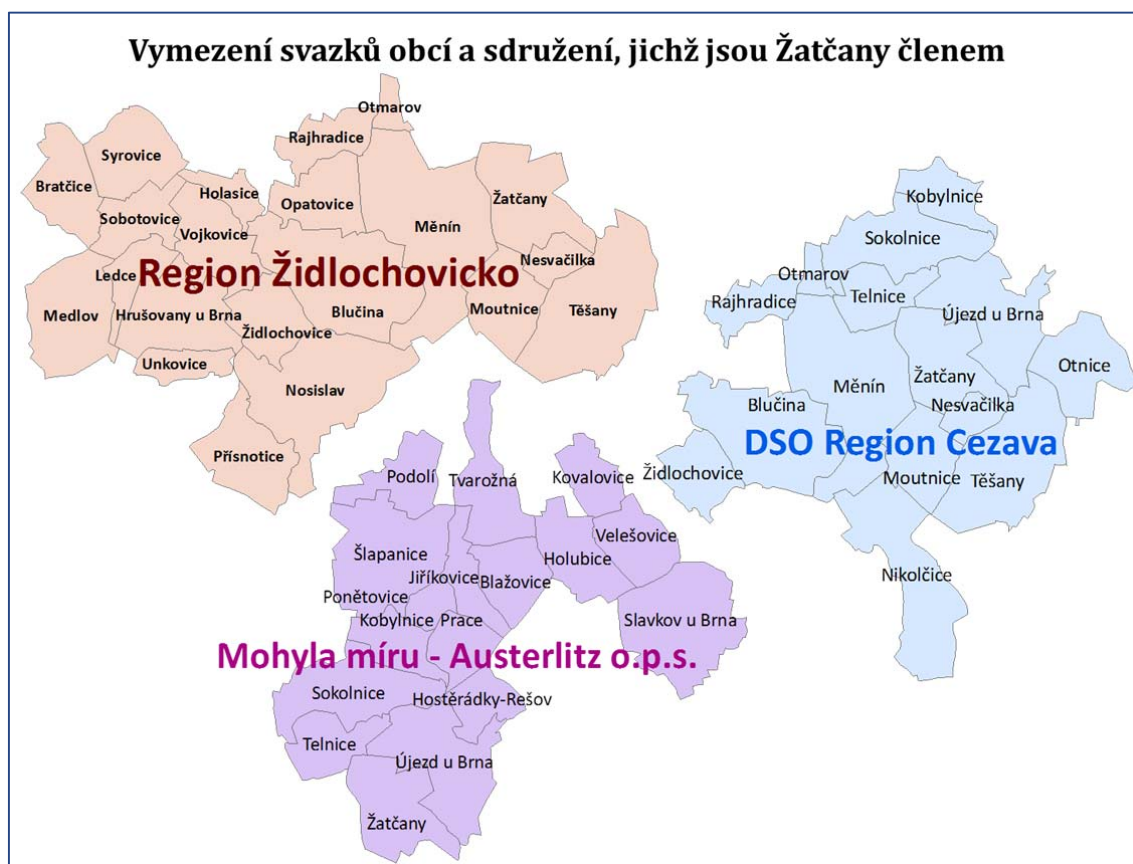
Obec je od roku 1999 členem Svazu měst a obcí České republiky.

Žatčany jsou členem dvou dobrovolných svazků obcí: Regionu Židlochovicko a DSO Region Cezava. Dále je členem obecně prospěšné společnosti Mohyla míru – Austerlitz. Historicky nejstarším svazkem a také svazkem s nejužšími vazbami obci je DSO Region Cezava. V posledních letech jeho činnost stagnuje a nebyly realizovány žádné významnější projekty spolupráce.

Území obce spadá do MAS Slavkovské bojiště (do listopadu 2014 MAS Za humnami).

Žatčany nemají žádnou partnerskou obec.

⁷ Odřady jsou záchranné jednotky sestavené z hasičů nejméně dvou jednotek požární ochrany nebo z hasičů nejméně jedné jednotky požární ochrany a osob dalších složek integrovaného záchranného systému či osob poskytujících osobní pomoc. JPO III (třetí odřad) je jednotka SDH obce s územní působností zpravidla do 10 minut jízdy z místa dislokace, která zabezpečuje jeden (JPO III/1) nebo dva (JPO III/2) výjezdy družstva minimálně o zmenšeném početním stavu a zřizuje se ve vybrané obci s počtem obyvatel zpravidla nad 1000 a dobou výjezdu jednotky od vyhlášení poplachu do 10 minut.

A.2 VÝCHODISKA PRO NÁVRHOVOU ČÁST

Východiska pro návrhovou část jsou zpracována zejména na základě poznatků z charakteristiky obce a zachycují **základní (klíčové) podněty pro návrhovou část**, a to zejména silné stránky / pozitiva, rozvojové faktory a slabé stránky /negativa / problémy jako **vnitřní faktory ovlivnitelné** obcí. **Vnější faktory** (příležitosti a ohrožení) vychází z posouzení obecných i konkrétních politických, ekonomických, sociálních, technologických, environmentálních a legislativních vlivů, které mohou mít dopad na rozvoj obce.

Silné a slabé stránky vyplývající ze zpracované charakteristiky obce byly ohodnoceny členy zastupitelstva obce a výsledné pořadí výroků tak do určité míry odráží jejich významnost a je tak přesnějším vodítkem pro tvorbu návrhové části. Nejvýznamnější výroky jsou zvýrazněny tučně.

SILNÉ STRÁNKY (pozitiva, rozvojové faktory)	SLABÉ STRÁNKY (negativa, problémy)
<ul style="list-style-type: none"> • Základní a mateřská škola v obci • Dostupné všechny sítě technické infrastruktury • Realizace komplexních pozemkových úprav • Bohatý folklór a uchování řady tradic • Dobrá dopravní poloha obce • Finanční rezervy z minulých let • Dobrá obslužnost veřejnou dopravou • Krásná a funkční návěs • Aktivní obyvatelé • Velký počet spolků • Velké množství kulturních, společenských i sportovních akcí v obci • Dobrá vybavenost pro sportovní aktivity • Stabilní, resp. mírně rostoucí počet obyvatel • Dostatek ploch pro rozvoj podnikání • Poměrně nízká nezaměstnanost • Dostatek ploch pro bytovou výstavbu • Fungování obecní policie • Součást památkové zóny Slavkovského bojiště • Nález hrobu keltského bojovníka 	<ul style="list-style-type: none"> • Špatný stav silnice II/416 • Hluk a otřesy z nákladní dopravy • Nepříliš dobrý stav budov školy a školky • Špatný stav místních komunikací • Stárnutí obyvatel • Mizí aleje ovocných stromů • Vysoký podíl neobydlených domů • Chybějící / nenavazující cyklostezky (do Újezda, na Brno, do Měnína) • Mikroregion Cezava příliš nefunguje • Málo vody v krajině • V obci není zajištěna lékařská péče • Problematický přístup ke kompostárně • Málo zeleně v krajině • Nedostačující obecní úřad (není bezbariérový, omezená zasedací místnost) • Chybí restaurační zařízení (kavárna) • Chybí bydlení pro sociálně slabé rodiny
PŘÍLEŽITOSTI (co se děje, či bude dít kolem nás a my to můžeme využít)	OHROŽENÍ (co se děje, či bude dít kolem nás a my se s tím budeme muset vypořádat)
<ul style="list-style-type: none"> • Dokončení církevních restitucí • Rekonstrukce křižovatky silnic II/380 a II/416 • Vybudování cyklostezky podél Cézavy ze Slavkova do Židlochovic na území okolních obcí • Realizace komplexních pozemkových úprav v okolních obcích • Vybudování suchého poldru v prostoru směrem k Telnici • Rozvoj technologických řešení v oblasti internetu a kabelové televize 	<ul style="list-style-type: none"> • Přetrvávání tranzitní dopravy přes obec • Sociální dopady stárnutí obyvatelstva • Globální změny klimatu a zvyšování teplotních a srážkových extrémů • Zvyšování administrativní náročnosti řízení chodu a rozvoje obce • Zvyšování administrativní náročnosti získávání dotačních prostředků • Pokles výkonu ekonomiky ČR a následné snížení daňových příjmů obce.

B. NÁVRHOVÁ ČÁST

V následujícím textu je naznačena struktura, obsah a způsob zpracování návrhové části. Po jejím vytvoření budou obecné texty přizpůsobeny výslednému konkrétnímu obsahu.

B.1 VIZE A DLOUHODOBÉ CÍLE

Vize představuje dlouhodobý obraz o budoucnosti obce, o tom, jak se bude obec měnit a zlepšovat, soubor představ a priorit obce. Vize je „směrovkou“ rozvoje. Součástí vize mohou být i principy, na nichž obec staví svůj rozvoj.

Pozn.: Vize bude navržena v návaznosti na diskuzi na setkání s občany.

Časový horizont vize je v rozmezí 10–20 let. Naplnění vize by mělo být dosaženo realizací celého příslušného dokumentu či následně na něj navazujících dokumentů stejného charakteru. Strategická vize obce je definována zejména na základě výsledků a závěrů předchozích bodů analytické části (části A.1 + A.2), aby byla zajištěna její budoucí reálnost a splnitelnost.

Vize je formulována jako výstižné vyjádření toho, jaká je obec v našich představách, k čemu směřujeme. Vize může být vyjádřena jak stručně pomocí několika stěžejních výroků, tak detailnějším zachycením představy o budoucnosti.

Součástí kapitoly může být rovněž **stanovení dlouhodobých strategických cílů**. Jejich naplňování je rozpracováno pomocí opatření a aktivit (část B.2) v několika střednědobých programech rozvoje obce. Dlouhodobé strategické cíle tak prostupují několika programy rozvoje obce a pomáhají udržovat kontinuitu rozvoje.

Dlouhodobé cíle lze pro období platnosti PRO (a pro snazší formulaci opatření a aktivit) **zpřesnit střednědobými programovými cíli**. Programové cíle stanoví, čeho chceme dosáhnout opatřeními a aktivitami uvedenými v části B.2. Jsou formulovány (stejně jako PRO) na 4–7 let. Vyjadřují **žádoucí stav obce**, kterého by mělo být dosaženo **do konce platnosti daného PRO**.

Cíle musí být přiměřeně konkrétní, realistické, hodnotitelné, vydiskutované a odsouhlasené aktéry. Musí být zřejmé, do kdy má být cílů dosaženo (programové cíle mohou být formulovány i na kratší období v rámci platnosti programu rozvoje obce). Cíle musí být v souladu s vizí. Cíle musí být vzájemně sladěny.

B.2 STŘEDNĚDOBÉ CÍLE, OPATŘENÍ A AKTIVITY

Střednědobý plán na období platnosti programu rozvoje, tj. na roky 2016–2019.

Opatření a aktivity formulují způsoby naplňování vize ve střednědobém období.

Opatření zastřešuje soubor aktivit k určitému tématu/prostoru a stanoví přístup k řešení jednotlivých témat/problémů. Můžeme je vnímat jako zásadní úkoly. Odvíjí se od vize (resp. cílů) a mají střednědobý charakter, předpoklad jejich realizace je v celém návrhovém období nebo ve stanoveném kratším časovém úseku. Jednotlivá opatření jsou pak naplňována prostřednictvím realizace konkrétních rozvojových aktivit.⁸ Každé opatření musí obsahovat min. 1 aktivitu. V případě potřeby můžeme u opatření např. uvést jeho zdůvodnění, cíle apod.

Samotná opatření mohou mít v rámci použití integrovaného přístupu dvojí charakter:

⇒ **Tematický charakter** – opatření se zaměřují na řešení určitého tématu v rámci celé obce, případně ve více lokalitách (např. zlepšení podmínek pro volnočasové aktivity).

⁸ Při formulaci opatření a aktivit je vhodné se logicky opírat o volební programy a programová prohlášení vedení obcí. Právě PRO je cestou ke zhodnocení reálných možností a k plnění politických záměrů.

⇒ **Prostorový charakter** – opatření se zaměřují na (komplexnější) řešení situace v jednotlivých částech obce (např. revitalizace zanedbané části obce X).⁹

Při větším počtu opatření (zejména ve velkých městech) je vhodné (možné) seskupit opatření dle zaměření do tematických okruhů/oblastí/priorit apod.

Aktivita označuje konkrétní akci, činnost v rámci opatření. U aktivity je stanovena důležitost, rok(y) realizace, odpovědnost za realizaci, odhad nákladů na realizaci aktivity a zdroje financování. U každé rozvojové aktivity je potřebné stanovit minimálně:

⇒ **Důležitost (priorizace)** – na základě porovnání významové důležitosti (*uvědomění si, co se musí udělat určitě a co vydrží*) jednotlivých aktivit se stanoví jejich pořadí. Obec uvede jednu z možností: **důležitá, střední, nízká**. Hodnocení důležitosti provede pracovní skupiny, příp. zastupitelstvo obce.

⇒ **Termíny** – rok(y) realizace zejména s ohledem na finanční možnosti obce a na logickou návaznost jednotlivých činností, v případě průběžných (stálých) aktivit uvést celé období platnosti PRO, nebo označení „průběžně“.

⇒ **Odpovědnost za realizaci** – určení subjektů, které budou zajišťovat naplňování aktivity.

Pozn. smyslem tohoto bodu je vyjednat a v PRO zakotvit, kdo se o danou činnost bude starat. Není tedy vhodné plošně uvádět zastupitelstvo (které má ze zákona formální zodpovědnost), ale je lepší uvádět subjekty/pozice osob, které přímo zajistí plnění dané aktivity (např. starosta, ZŠ, myslivci, hasiči, odbor XY apod.).

⇒ **Náklady** – odhad nákladů na realizaci aktivity.¹⁰

⇒ **Zdroje financování** – rozlišení aktivit, které budou plně financovány z rozpočtu obce a které se odvíjí od získání dotačních prostředků (včetně uvedené předpokládaného zdroje dotace, např. krajský rozpočet, státní rozpočet, fondy EU apod., v případě, že je to možné specifikovat podrobněji). Tato informace pak bude využívána při sestavování rozpočtů a rozpočtových výhledů obce.

Charakteristiku aktivity je možné rozšířit o podrobnější popis – například vzájemné vazby mezi aktivitami, hodnocení významu, rizika realizace, územní rozsah (lokalizaci), vazby na jiné rozvojové programy a územně plánovací dokumentace, dotační potenciál, atd.). Z hlediska posílení významu opatření a získání dotačních prostředků je vhodné porovnat navržená opatření a aktivity s opatřeními rozvojových koncepcí svazku obcí, MAS, kraje apod. a shodu/vazbu v komentáři k aktivitě uvést.

Opatření X

<i>Název aktivity</i>	<i>Důležitost</i>	<i>Termíny</i>	<i>Odpovědnost</i>	<i>Náklady</i>	<i>Zdroje financování</i>
Komentář:					
Komentář:					

⁹ Při větším počtu opatření (zejména ve velkých městech) je vhodné (možné) seskupit opatření dle zaměření do tematických okruhů/oblastí/priorit apod.

¹⁰ Je nezbytná úzká vazba mezi PRO a rozpočtem (rozpočtovým výhledem) obce. Pomocí informací z minulých rozpočtů obec nastavuje reálné náklady a možnosti financování PRO. PRO posléze slouží jako klíčový podklad pro tvorbu rozpočtů. V rámci aktualizace PRO dochází i k úpravě financování aktivit dle vývoje rozpočtu.

B.3 PODPORA REALIZACE PROGRAMU

V části B.3 musí být vyjasněny následující záležitosti:

- ⇒ **Způsob zajištění, řízení, organizace naplňování PRO** po jeho schválení. Obec konkrétně uvede:
 - Kdo bude garant PRO a bude odpovídat a koordinovat všechny činnosti spojené s realizací a aktualizacemi PRO.
 - Kde budou dokument a jeho aktualizace zpřístupněny.
 - Organizační kroky nezbytné pro rozjezd realizace PRO a pro využívání PRO k řízení rozvoje obce (proškolení pracovníků obce, zpracování podkladů a pasportů, zavedení monitorovacího systému apod.).
 - Stanovení konkrétního harmonogramu řízení a organizace ve vazbě na realizaci aktivit.
- ⇒ **Postup sledování a vyhodnocování realizace PRO** (tzv. monitoring plnění). Obec zde stanoví:
 - Jakým způsobem se bude realizace sledovat – plnění aktivit, tj. uskutečněné činnosti; naplňování cílů, tj. změny hodnotících ukazatelů.
 - Kdo, jakým způsobem a v jakých termínech bude předávat podklady pro vyhodnocení (informace o plnění aktivit mají předávat osoby/organizace, které za ně odpovídají).
 - Kdo bude PRO vyhodnocovat.
 - Jakým způsobem bude naloženo s výsledky vyhodnocení realizace – komu budou předány, jak by na ně mělo reagovat zastupitelstvo obce apod.
 - Ukazatele pro sledování vývoje celkové situace obce (nejjednodušší způsob průběžné kontroly situace)
- ⇒ **Způsob aktualizace PRO**, tj. postup, jak reagovat na změny situace a na plnění PRO. Obec zde stanoví:
 - Jak často / Za jakých okolností bude prováděna aktualizace PRO a jak často budou probíhat dílčí revize PRO.
 - Kdo bude aktualizaci a dílčí revize PRO provádět (např. vybraný člen realizačního týmu).
 - Jak budou aktualizace či dílčí revize PRO provedeny – buď dodatkem ke stávajícímu PRO, nebo (což je vhodnější) přímo úpravou PRO (s uvedením termínu aktualizace a vyznačením provedených změn).